

ДНЕВНИКЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИ)

НА

VI ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

(ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ).

XXXII заседание, понеделникъ, 10 Декемврий 1890 година.

(Отворено въ 2 часа слѣдъ пладиѣ подъ прѣдсѣдателството на прѣдсѣдателя г-на П. Славкова).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданието се отваря. Г-нъ секретаръ ще прочете списъка на г-да прѣдставителитѣ, за да се види, кой присѣтствува и кой отсъствува въ днешното засѣдание.

Секр. Х. Лѣварски: (Чете списъка). Отсъствуватъ: Костадинъ Пошповъ, Илия Стоковъ, Номанъ Ефенди, Д. Пошповъ, Мустафа Якубовъ, А. Карамановъ, Д. Пшшковъ, Лазаръ Пулевъ, Якимъ Пошповъ, Ст. Симеоновъ, Османъ Кечели, Тодоръ Икономовъ, Филипъ Мариновъ, Маринъ Коновъ, Никола Х. Геновъ, Тодоръ Вожиновъ, Османъ Бей, Петръ Чаушовъ, Христо Векиловъ, Христо Докмеджиевъ, Филипъ Щърбановъ, Атанасъ Сербезовъ, Христо Самсаровъ, Илия Маджаровъ, Юсуфъ Нури Мустафовъ, Юсеинъ Х. Ахмедовъ, Ефтимъ Друмевъ и Кесимъ Зааде.

Прѣдсѣд.: Отъ цѣлото число прѣдставители отсъствуватъ 28 души. Има, значи, законното число прѣдставители, за да се присъгхни къмъ разглежданieto на положенитѣ на дневенъ редъ въпроси.

На дневенъ редъ сж слѣдующитѣ въпроси:

I. Докладъ на бюджетарната коммисия;

II. Продължение отъ второто четение на законопроекта за пенсиятѣ на военнитѣ лица и пр.;

III. Първо четение на: а) законопроекта за свърхсметния кредитъ отъ 1505 лева; б) прѣдложение за опрощаване на наследниците на покойния В. Бореновъ суммата 40 лева; в) прѣдложение за опрощаване на наследниците на покойния Д. Щърбановъ суммата 400 лева; г) законопроекта за свърхсметенъ кредитъ отъ 10.000 лева

и д) прѣдложение на Царибродский нар. прѣдставитель г-нъ Н. В. Руменовъ за измѣнение на нѣкой членове отъ „Закона за адвокатитѣ“;

IV. Прѣдложение на Тръвненския нар. прѣдставитель г-нъ Градинаровъ, за измѣнение и допълнение нѣкои членове отъ „Закона за горитѣ“, и

V. Прѣдложение на Д. Коджабашевъ за нѣкой измѣнения отъ „Закона за настояничеството“.

Г-нъ Русенский нар. прѣдставитель Ив. Цвѣтковъ иска петъ дневенъ отпущекъ, начиная отъ 11 того. Съгласно правилника, прѣдсѣдателя има право да даде 10 дневенъ отпущекъ, но тъй като времето е късо и Нар. Събрание има да засѣдава 4—5 дни, заради това, азъ моля отъ сега за напредъ, който отъ г-да прѣдставителитѣ иска отпущекъ, да се разрешава този отпущекъ отъ самото Народно Събрание. (Гласове: Отпущекъ да не му се дава). Това прѣдложение го прави бюрото и ако иска нѣкой да говори по този въпросъ, има думата.

Д-ръ Странски: Мене ми се струва, г-да прѣдставители, че такова прѣдложение не може да се приеме, защото трѣбва да се измѣни правилника. Ако измѣнимъ правилника, то е друга работа. Прѣдсѣдателя има право да дава отпущекъ и Събранието не трѣбва да се занимава по този въпросъ.

З. Градинаровъ: Наистина, г-да прѣдставители, всеки прѣдставитель има право, споредъ правилника, да се ползува съ 10 дневенъ отпущекъ и то е казано въ правилника, че прѣдсѣдателя има право да даде 10 дни отпущекъ, а повече отъ 10 дни има право да разреши Нар. Събрание. На туй

основание ако прѣдседателя на Нар. Събрание, като види че останатъ 5—6 дни, разрѣши на всеѣки, който желае да се ползува съ отпускъ, бждете увѣрени, че до закриванieto на сесията нѣма да останатъ прѣдставители. Заради туй, много справедливо прѣдседателя прѣдложи този въпросъ на Нар. Събрание да го разрѣши, защото въ такива кратки минути трѣбва отпуса да се рѣшава отъ Нар. Събрание. Трѣбва ли да се даде отпускъ на г-нъ Ив. Цвѣтковъ или не, споредъ мене, не трѣбва да се дава никакъвъ отпускъ на такива прѣдставители, които го искатъ 5 дни прѣди затварянieto на Камарата. Защото чл. 3 отъ правилника казва, ако нѣкои прѣдставитель отсъствува 3 дни, той се лишава отъ правата си да получава дневни пари, а ако е получилъ и пжтнитѣ, той трѣбва да ги върне обратно. За това, казвамъ, на основание на тѣзи съображения Нар. Събрание въ послѣднитѣ дни отъ закриванieto на сесията не трѣбва да дава отпускъ на прѣдставителитѣ. Прѣдложението на г-на прѣдседателя е умѣстно и Нар. Събрание трѣбва да земе актъ отъ неговитѣ думи, че не трѣбва да се дава отпускъ на прѣдставителитѣ, когато е останало 6—7 дни до закриванieto на Нар. Събрание.

Прѣдсѣд.: Г-да прѣдставители! Ако прави бюрото това прѣдложение, прави го на това основание, защото до сега сж се прѣдставили нѣщо 40—50 души прѣдставители, които сж искали отпускъ. Прѣдседателя се намира въ едно много трудно положение; ако даде на 1—2-ма, нѣма основание да откаже на другитѣ и по този начинъ ще видите единъ день, че сж останали малко прѣдставители. Азъ искамъ да се разрѣши този въпросъ. Ако мене ми дава правилника право да давамъ отпускъ, сега азъ се отказвамъ отъ това право. Защото да не стане единъ день да нѣма прѣдставители и да не можемъ да засѣдаваме.

Ив. Цвѣтковъ: Г-да прѣдставители! Причинитѣ, които ме заставиха да искамъ петъдневенъ отпускъ бѣхж домашни и твърдѣ важни — причини болѣзненни. Но за да не бжде мой отпускъ прѣдмѣтъ на разискване въ това засѣдание, азъ се отказвамъ отъ него, а за послѣдствията, нека, каквото даде Господъ.

З. Градинаровъ: Безъ даже да се положи този въпросъ на разискване въ Нар. Събрание, г-нъ прѣдседатель или бюрото, ако се придържане въ строгия смислъ на чл. 5 отъ Вжтрѣшния Правилникъ, той може да разрѣши 10 дневенъ отпускъ, само въ случай на крайна необходимостъ. Въ правилника е казано: „Въ случай на неизбѣжна нужда, прѣдседателя може самъ да разрѣшава отпускъ за 10 дни“. Ако нѣкой народенъ прѣдставитель прѣдстави нѣкои такива необходими нужди на прѣдседателя или подпрѣдседателя на Нар. Събрание, той и безъ съобщаване това на Нар. Събрание, ще даде отпускъ, но ако е само работата, че всеѣки народенъ прѣдставитель може да се ползува съ десетдневенъ отпускъ, азъ не намирамъ туй искание на г-нъ Цвѣткова за уважително, защото не прѣдставя необходими нужди, за да му се даде отпускъ. Ето защо азъ разбирамъ, че освѣнъ че не трѣбва на г-на Цвѣткова да се дава отпускъ, но не трѣбва да се дава на никого, ако нѣма доказателства, че има неизбѣжна нужда за отпускъ.

Юруковъ: Г-да прѣдставители! Наистина правилника казва, че прѣдседателя има право да дава по десетъ дни отпускъ. Прѣдседателя, като дава отпускъ, ще има прѣдъ видъ никой пжтъ Камарата да не остане бѣзъ прѣдставители, да не може да засѣдава. Азъ мисля, че въ този случай заявлението на г-на Цвѣткова трѣбва да съставлява исключение и не трѣбва да се присѣдинява къмъ други, заради това моли Нар. Събрание, да приеме да му даде отпускъ.

Прѣдсѣд.: Понеже г-нъ Ив. Цвѣтковъ заявива тържественно, че той не желае да прави расходка, а просто по сериозни причини иска този отпускъ, давамъ му исканий отпускъ.

Г-нъ докладчикъ по М-рството на Правосѣдието има думата.

По-напрѣдъ моли г-нъ секретаръ да прочете съкратений протоколъ отъ XXX засѣдание.

Секр. Д-ръ Стояновичъ: (Чете протокола отъ XXX засѣдание).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху прочетения протоколъ? (Никой не иска думата). Никой не прави бѣлѣжка, протокола се приема за вѣренъ и точенъ.

Г-нъ секретаръ Пеневъ ще прочете съкратения протоколъ отъ XXXI засѣдание.

Секр. Г. Пеневъ: (Чете съкратения протоколъ отъ XXXI засѣдание).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху прочетения съкратенъ протоколъ? (Никой не иска думата). Понеже никой не прави бѣлѣжка, протокола се приема за вѣренъ и точенъ.

Туй като г-нъ М-стръ на Правосѣдието отсъствува, ще дамъ думата на г-нъ докладчика по законопроекта за пенсиятѣ на военнитѣ лица.

Докл. П. Купаровъ: (Чете).

„Чл. 33. Всеѣко военно лице, лѣкарь, чиновникъ и служащъ отъ Военното Вѣдомство, ако при изпълнението на служебнитѣ си обязанности въ врѣме на война или въ мирно време, не по собствена вина, бжде нараненъ или поврѣденъ отъ болѣсть, добита въ слѣдствие на службата, та стане неспособенъ да поддържж самъ себе си за всеѣкога или врѣменно, има право да получава инвалидна пенсия отъ държавното съкровище.

Забѣлѣжка. Португей юнкеритѣ и юнкеритѣ получаватъ пенсия по оклада за подпоручика.“

Къмъ чл. 33 е прибавена прочетената отъ мене забѣлѣжка, за да се означа за юнкеритѣ и португей-юнкери, които въ врѣме на война бжджт поврѣдени, по какъвъ окладъ трѣбва да имъ се назначава инвалидна пенсия. На това Княжеския Комиссаръ е съгласенъ.

Вешевлиевъ: Като искахъ думата, то бѣше да прибавя 1 или 2 члена слѣдъ чл. 32, разумѣва се, прѣди да се чете 33 чл., къмъ когото нѣмамъ нищо противъ. То е туй. Съ чл. 32 се прие. . .

Прѣдсѣд.: Ако ще правите прѣдложение, направете го при третото четение. (Гласове: Може и сега).

Бешевлиевъ: Азъ искамъ слѣдъ чл. 32 нови членове да прибавя.

Прѣсѣд.: Имате думата.

Бешевлиевъ: Съ чл. 32 се прие отъ бюджета на правителството да се отпусчатъ 750.000 лева, които да бѣждатъ за фондъ на закона за пенсиятъ и 4% да се одържа годишно отъ заплатитѣ на офицеритѣ. Въ случай ако лихвитѣ отъ суммата 750.000 лева и одържитѣ 4% не можатъ да удовлетворятъ расхода, който е нуженъ, за да се даватъ пенсии на военнитѣ лица, заради това, споредъ мене, е нужно да се направи една бѣлѣжка къмъ този членъ съ слѣдующето съдържание:

„Забѣлѣжка къмъ чл. 32. До като лихвитѣ отъ фонда за пенсиятъ и одържитѣ достигнатъ такъвъ размѣръ, който да може да удовлетворява расхода за пенсиятъ, нуждната сума за тази цѣль ще се прѣдвижда въ държавния бюджетъ.“

Слѣдъ туй, споредъ чл. 2-й отъ закона се прѣдвижда, че за право получаване пенсия се изисква единъ срокъ отъ 10 години. Това е първия срокъ. Споредъ 32-й членъ трѣбва да се зематъ одържки 4%, добръ. Ако такива офицери, които нѣматъ десетгодишна служба, ако допустемъ сега, че тѣ напуцатъ въ 8-ма или 9-та година службата, споредъ този законъ, тѣ не ще иматъ право да получатъ пенсия, тогазъ одържитѣ имъ ще останатъ неправилно взети. Заради това азъ прѣдлагамъ такъвъ чл. 33-й:

„Ако длъжностното лице напустне службата си безъ да е навършило поне първия срокъ за право получаване пенсия, такъвъ пенсия не получава, но ако пожелае, одържитѣ можатъ да му се повърнатъ, заедно съ лихвитѣ които сж принесли.“

Слѣдъ това за дѣловодството на пенсиятъ прѣдлагамъ другъ членъ съ слѣдующето съдържание:

„Чл. 35. Начина за извършването на одържитѣ, внасянето имъ ежемѣсечно въ Българската Народна Банка и поддържането имъ (чл. 34), ще се обясни въ единъ правилникъ, одобренъ отъ Министерскій Съвѣтъ и утвърденъ съ Высочайши Указъ.“

Така щото, ако Нар. Събрание намѣри за умѣтна бѣлѣжката, която направихъ по-рано къмъ чл. 32-й и слѣдующитѣ два члена още, моля да ги приеме.

К. Костовичъ: Г-да прѣдставители! Забѣлѣжката, която направи къмъ чл. 32-й отъ закона за пенсиятъ на военнитѣ лица г-нъ Бешевлиевъ, е доста на мѣстото си. Той иска да гармонизира закона за пенсиятъ на учителитѣ съ закона за пенсиятъ на военнитѣ лица. Въ забѣлѣжката на чл. 19-й отъ закона за учителитѣ изрично е казано, че до като лихвитѣ отъ фонда за пенсиятъ и врѣмнитѣ помощи достигнатъ такъвъ размѣръ, каквото отъ тѣхъ да можатъ напълно да се исплащатъ пенсиятъ и помощитѣ, до тогава нуждната сума за тая цѣль ще се прѣдвижда въ държавния бюджетъ. И, наистина, не можѣше да бѣде иначе. Ако земемъ тѣзи сума, която по принципъ се е приела при второто четение — 750.000 лева, ако земемъ и одържитѣ 4%, ний ще видимъ, г-да прѣдставители, че слѣдъ 5-6 години ний не можемъ да удовлетворимъ пенсиятъ до толкова, колкото

се слѣдва. Въпроса, наистина, когато е поставенъ въ закона за пенсиятъ на учителитѣ, е поставенъ много на мѣстото си. Казва се, че до като този капиталъ заедно съ одържитѣ и тѣхнитѣ лихви не можатъ да бѣждатъ достатѣчни, за да покритъ пенсиятъ, то да се прѣдвижда въ държавния бюджетъ. Това бѣше необходимо при гласуването на настоящия законъ, за да може той да бѣде въ гармония съ другитѣ закони. Но ако додемъ пъкъ на този законъ, ако погледнемъ на него по-инакъ, ний ще видимъ, че въ този законъ сжществува друго нѣщо. Г-да прѣдставители, въ закона за учителитѣ е казано, че не се плаща цѣлата пенсия, разбира се тогава, когато не сж внесени одържитѣ за изминалитѣ години. Приемете, че единъ учителъ служи отъ сега нататкъ 20 години и съ други още години, които е служилъ, всичко 30 години, нему се даватъ 66 на сто, а не цѣлата пенсия. Заради това, азъ прѣдложихъ въ миналото заседание, правя и сега допълнение къмъ прѣдложението на г-нъ Бешевлиевъ, щото офицеритѣ, които сж изслужили нѣколко години, които може би слѣдъ 5-6 години ще получатъ пенсия, да внесатъ и за изминалото врѣме одържитѣ. Азъ казахъ и по-нашрѣдъ, г-да прѣдставители, поддържамъ и сега, че тѣ иматъ една специална касса, може да се каже специална или емиритална и тамъ офицеритѣ внасятъ и за изминалитѣ години. Щомъ е тѣй, то ще бѣде несправедливо отъ гърбътъ на младитѣ офицери, да се даватъ пенсии на старитѣ.

Ако Нар. Събрание намѣри, че моето прѣдложение е умѣстно, да го приеме, ако не, азъ нѣмамъ нищо противъ.

З. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Азъ прѣди да говоря за или противъ прѣдложението на г-на Бешевлиевъ, искамъ да се рѣши единъ въпросъ отъ Нар. Събрание, който, споредъ мене, още не е рѣшенъ. Помнете, че въ прѣдпоследното заседание, когато се гласува чл. 32-й отъ закона, който прѣдстои днесъ да гласуваме членъ по членъ и когато г-нъ М-ръ Прѣсѣдатель, прѣдложи, щото за образуване фонда за пенсиятъ за прослуженитѣ години, да се одържа отъ г-да офицеритѣ 4% одържка и единъ фондъ отъ държавното съкровище отъ 750.000 лева, имаше други прѣдставители, които прѣдложиха съвршенно друга сума. Когато се разисква на дълго и широко върху този въпросъ и като се прѣдложи въпроса, на гласуване за или противъ това прѣдложение, гласува се до колкото помни, три пѣти. Първия пѣтъ се гласува, единъ отъ квесторитѣ каза болшинство, други меншинство, т. е. двама отъ квесторитѣ казаха меншинство, а други двама — болшинство. Прѣсѣдателствующия тогава г-нъ Петковъ самъ констатира, че е меншинство, т. е. Нар. Събрание се произнесе противъ прѣдложението за одържка 4% и единъ фондъ отъ 750.000 лева. Даде се втори пѣтъ на гласуване, пакъ се констатира че е болшинство. Когато трети пѣтъ се положи на гласуване за или противъ, повече отъ прѣдставителитѣ измѣзоха на вѣнъ и самъ прѣсѣдателствующия констатира, че въпроса не е рѣшенъ. До колкото знамъ, всичко онова, което се говори, е записано въ стенографическитѣ протоколи, които трѣбва да служатъ за доказателство, за или противъ рѣшението на единъ въпросъ. Азъ не вѣрвамъ, че и самото Нар. Събрание, като

земе въ рѣцѣ протокола да може да констатира, да се увѣри дали този въпросъ е рѣшенъ за или противъ.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Градинаровъ! Говори се за чл. 33-й. Какво имате да кажете по него?

З. Градинаровъ: Ще дойда по-послѣ да говоря. Ако Нар. Сѣбрание счита, че този въпросъ е рѣшенъ и (Гласове: Не е рѣшенъ) че 32 чл. е приетъ, азъ нѣма какво да говоря, запазвамъ си правото да говоря по отношение предложението на г-на Бешевлиева. Ашелирамъ къмъ патриотизма на г-на Петкова и го призовавамъ да каже, рѣшенъ ли е въпросътъ или не. (Едни гласове: Рѣшенъ. Други гласове: Не).

Прѣдсѣд.: Г-да прѣдставители! Тишина.

Д. Петковъ: Г-да прѣдставители! Въ качеството си на прѣдсѣдателствующи въ вчерашното засѣдание, азъ заявявамъ, че дѣйствително не можѣхъ да констатирамъ, дали е болшинство или меншинство, понеже послѣдний нѣтъ, когато се вотира въпроса, повечето отъ прѣдставителитѣ бѣха излѣзли вънъ, тѣй щото азъ лично за себѣ си считамъ, че този въпросъ не е рѣшенъ. (Гласове: Вѣрно, браво). (Ржко-плѣскание).

Княжескиятъ Коммисаръ Майоръ Петковъ: Г-да прѣдставители! Въ прѣдпослѣдното засѣдание, когото въпросътъ се подигна, за удържитѣ и за фонда, дѣйствително станаха прѣвнни твърдѣ шумни. Стана споръ, да ли е рѣшенъ въпросътъ за 4% удържки или не. Азъ тоже заявявамъ, че болшинството бѣше противъ тия удържки. Като е тѣй, болшинството иска единъ видъ като неудоволствие къмъ офицерския корпусъ на нашата войска (Шумни викове: Не е истина!) Всички тукъ, които говориха, бѣха противъ мнѣнието да се дава пенсия на офицеритѣ отъ държавното съкровище. . . (Гласове: Не е истина). Милостинята, която дадохте отъ 750.000 л., е твърдѣ нищожна и съ това искате вий държавното съкровище да удовлетвори офицеритѣ, като имъ даде по 350 л. едновременно пенсия. Имаше мнозина, които говориха, че държавата туря на разположение на всѣки офицеръ по 550 л. Не е вѣрно това. И малкиятъ дѣца можѣтъ да направятъ смѣтка, че на 2300 човѣка, ако имъ дадемъ по 550 л., то тѣ правятъ единъ милионъ и нѣщо. Други прѣдлагаха да се удържатъ 5, 10 и 15% отъ платитѣ. Азъ доказахъ, че ако всѣки офицеръ може да отдѣля отъ заплатата си по 10 и 15%, то нѣма нужда да се надѣва да се обезпечава отъ закона. Защото съ тии удържки всѣки самъ може да се обезпечи. Прѣди да отгѣгли законътъ, — защото азъ замвихъ, че ако рѣшите да се удържа отъ всѣки офицеръ повече отъ 4%, законътъ ще си отгѣгли — прѣди, казвамъ, да направи това, азъ съмъ длъженъ да обясня всички послѣдствия отъ това взето ваше рѣшение за войската и държавата. Но тѣй като азъ ще трѣбва да се косна до нѣкои въпроси, които не искамъ да дохаждатъ до ушитѣ на публиката, азъ прѣдлагамъ, въ силата на чл. 100 отъ Конституцията, да се затворятъ вратата за публиката и тогава азъ ще говоря.

Прѣдсѣд.: (Звъни). Моля почитаемата публика да напустне залата на засѣданието; — сѣщо и г-да стенографитѣ.

(Слѣдватъ разисквания при закрити врата).

(Слѣдъ тайното засѣдание).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Ще се продължава засѣданието при открити врата. Г-нъ докладчикъ да заеме мѣстото си.
Докл. П. Кущаровъ: (Чете):

„Фондъ за пенситѣ.

Чл. 32. Фондътъ за пенситѣ се съставя и умножава:
а) отъ основенъ капиталъ отъ 750.000 лева, отпуснати веднажъ за винаги отъ държавата;

б) отъ годишни влогове отъ всички военни лица, лѣкари и чиновници въ размѣръ 5% отъ заплатата имъ по чинъ и длѣжностъ; и

в) отъ подарѣци и завѣщания за тая цѣль.“

Прѣдсѣд.: Който не приема чл. 32 тѣй, както го прочете г-нъ докладчикъ, да вдигне ржка. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Прѣдложената отъ г-на Бешевлиева забѣлжка тукъ се прие и отъ г-нъ Княжескиятъ Коммисаръ. (Чете):

„Забѣлжка: До като лихвитѣ отъ фонда за пенситѣ и отъ удържитѣ достигнатъ такъвъ размѣръ, който да може да удовлетвори расхода за пенситѣ, нужната сума за тая цѣль ще се прѣдвизда въ държавния бюджетъ.“

Ст. Цвикю: Азъ мисля, г-да прѣдставители, че тѣзъ бѣлжка, която иска г-нъ Бешевлиевъ да се вмѣкне тукъ, си нѣма мѣстото.

Прѣдсѣд.: Тя се приема отъ г-на Коммисари.

Ст. Цвикю: Хубаво, той я приема, ама задѣлжително ли е за насъ да я приемемъ? Ние отпущаме веднажъ 750.000 лева, на трѣвало и всѣка година да се прѣдвизда тѣзи сума! Азъ не мога да разбера, какво е това нѣщо!

Княжескиятъ Коммисаръ Майоръ Петковъ: Г-да прѣдставители! Тѣзи забѣлжка е необходима да се впише въ закона за това, защото суммата 750.000 л. плусъ това, което ще се удържа отъ платитѣ на офицеритѣ, за първо врѣме нѣма може би да бѣде възможно да покрива нуждата; възможно е напимѣръ да не достигнатъ да се доплати нѣкому 300 л. Отъ дѣ ще се взематъ тѣ, ако нѣма въ бюджета забѣлжена въ расходъ такава сума? Ще излѣзе така, че законътъ ми дава извѣстно право, а като нѣма суммата отъ дѣ да се вземе, какво да се прави? Тѣзи забѣлжка съществува и въ закона за пенситѣ на учителитѣ, така щото, азъ мисля, трѣба непрѣменно да се приеме и тукъ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува забѣлжката тѣй както се прочете отъ г-на докладчика. Който я не приема да дигне ржка. (Болшинство).

Болшинство е, забѣлжката пада.

Докл.: Членъ 33, нѣма го въ законопроекта, нѣма го и въ доклада. (Чете):

„Чл. 33. Ако длѣжностното лице напустне службата си безъ да е навършило поне първий срокъ за право получаване на пенсия, то пенсия не получава, но ако пожелае, може да получи удържитѣ си, заедно съ лихвитѣ, които сж принели.“

Този членъ прие комиссията съ съгласието на г-на Коммисари.

Ст. Цвикю: Кой прѣдлага този членъ, не мож да разбира?

Прѣдсѣд: Когато имате думата, ще говорите въ границитѣ на приличието. Този членъ го прави нѣкой като васъ.

Ст. Цвикю: Азъ мисля, че имамъ право да питамъ и имамъ право да говоря! Когато има 750,000 л. фондъ и удържки по 5%, то сме задължени да отпущаме значи послѣдователно и други пари. Азъ това не разбирамъ. Този, който прѣдлага редакцията на новъ единъ членъ, трѣбва да даде това на разискване на нар. прѣдставителство. Защото, азъ мисля, трѣбва да се произнесемъ, да ли трѣбва да се приеме или не; слѣдователно трѣбва да се разискава. За това мисля, че прѣдложеніи чл. 33 нѣмъ настоящия законъ не трѣбва да се приема, защото може много да поврѣди на вотирания 32 чл. Или же да се даждъ обяснения отъ тоя, който го прѣдлага, за да знаемъ, какво значение има.

Бешевлиевъ: Тѣзи два члена 33 и 34, първий 33 чл. е съ такава смисълъ, че ако се случатъ такива хора, отъ които сж взети удържки за право получаване пенсия, и да не сж изслужили до опрѣдѣления срокъ, да иматъ право за пенсия, такива не получаватъ пенсия, а удържкитѣ могатъ да имъ се повърнатъ. Повръщатъ имъ се затова, защото нѣма да получатъ пенсия съгласно чл. 2 отъ закона, който гласуваме. Споредъ него членъ първий срокъ е 10 год. служба. Ами този, който служи 8 год. и напустне службата, а давалъ до тогава удържка? Споредъ тоя членъ нѣма право на пенсия, защо поне да не си взема удържкитѣ? За това членътъ 32, който прѣдлагамъ, е въ тая смисълъ: (чете — вижъ по горѣ). То е единий членъ, вторий 33 е слѣдующий...

Прѣдсѣд: Оставете сега.

З. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Вждете увѣрени, че този законъ гласи такива нѣща, който нѣма да разбере никой. Ний дадохме законопроекта на една комиссия, която да го изучи, тя го изучила и ни прѣдава печатанъ докладъ. Отъ своя страна ний сме изучили законопроектъ, обяснили сме и доклада на комиссията. Вдругъ г-нъ докладчикъ сега ни прѣдлага новъ членъ, непрѣвиденъ нито въ законопроекта, нито въ доклада на комиссията. Отъ дѣ го е взела комиссията? Прѣдстави се г-нъ Бешевлиевъ и той ни обясни. Така щото ний трѣбва да се произнесемъ сега върху едно ново нѣщо. Г-нъ Бешевлиевъ, който разви теорията, че когато единъ офицеринъ въ разстояние на 5 или 8 години внесе удържки, ако пожелае да излѣзе въ оставка, като не му се полага пенсия, ако поиска, може поне да му се върнатъ удържкитѣ съ лихвитѣ. Много хубаво, но азъ можъ да се съглася съ това, ако бѣхме направили законъ, както е законътъ за народнитѣ учители, че този законъ има сила отъ деня на обнародванетоъ му, споредъ който може да се ползуватъ само тогазъ, отъ когато почнатъ да внасятъ удържки, и всѣки единъ, когато отива въ оставка, било по негова воля или не, удържкитѣ оставятъ въ полза на фонда. Нека да се съгласимъ съ г-нъ Бешевлиева за връме, но нека се съгласи и г-нъ Комисаръ съ насъ, че всѣки офицеръ може да се ползува съ правото си само тогазъ, ако отъ деня, когато е произвѣденъ, прѣвнесе 5% отъ платата, която е получилъ. Защото иначе, ако отъ една

страна даваме капиталъ за пенсия, отъ друга страна това, което се внесе за удържки, да се повръща, туй сж двѣ противоположности, или двѣ алтернативи противоположни една на друга въ единъ и сжи законъ. Прѣдставетъ ся единъ майоръ, който има 12 год. служба, сега получава 7000 л. заплата и слѣдъ двѣ години, за да получи половина заплата въ пенсия, той ще внесе по 5% за двѣ още години и ще получи пенсията си, безъ да е внесалъ повече отъ 1200 л. Ний именно за това приемаме този законъ, щото който внесе 5 или 6 л. да нѣма право да си ги вземе назадъ, толкова повече, че самитѣ тѣзи удържки сж за уничтожение фондътъ на пенсиятѣ. Инакъ не можъ да разбира цѣльта на закона. Ако е въпросътъ само да се осигури офицерството и безъ никакъвъ капиталъ да могатъ да получаватъ пенсия, то е друга работа. Може г-нъ Бешевлиевъ да е по-проникиватъ отъ ползата на таково едно прѣдложение, обаче ний не сме въ положение да разберемъ това. За туй азъ съмъ на мнѣние, че прѣдложеніи чл. 33 отъ г-нъ Бешевлиева да се не приема, защото ако го приемемъ, ний ще си противорѣчимъ на приетото до сега отъ насъ рѣшение по въпроса за удържкитѣ отъ платитѣ на офицеритѣ.

Вняжеский Комисаръ Майоръ Петковъ: Г-да прѣдставители! Щомъ приехме, че трѣбва да се удържа известенъ процентъ отъ заплатитѣ на офицеритѣ, за да се образува фондъ, отъ който да се плащатъ пенсиятѣ, и щомъ приехме първоначалний срокъ за получаване на пенсия да бжде 10 год. служба, то ще бжде въпиюща несправедливостъ да накарате човѣка да внесе въ разстояние на 10 год. толкова пари и когато напустне службата си напр. на 9 год. и 11 мѣсеца, да не може да земе нищо. Азъ протестирамъ, че офицерството нѣма нужда да му правятъ благодѣяние хората, защото всѣки единъ, който е внесалъ удържки и не е получилъ право на пенсия, трѣбва да си исгѣгли суммата по удържкитѣ, която е внелъ, безъ да има право на пенсия; защото между получената пенсия, и между суммата, която е внесена, има голѣма разлика. Ако единъ е внесалъ удържки и е добилъ право на пенсия, той има расчетъ, че ще получи пенсия въ течение на нѣколко години, ще може да се исгѣгли една сума не по-голѣма отъ колкото е внелъ той заедно съ другаритѣ си, и той може да се счита щастливъ, че има добри другари. Отъ друга страна ще бжде несправедливо, който е внесалъ 8 год. напрѣдъ удържки и като остави службата да му се не връща нищо отъ тѣхъ, когато нѣма право и на пенсия. За това и на основание на туй, че въ закона за учителитѣ е прието тоже правилото да се връща суммата на удържкитѣ, щомъ не е получилъ правото на пенсия, и прѣдъ видъ на тия съображения тѣзи забѣлѣжка именно тукъ ѝ е мѣстото и азъ настоявамъ да се приеме.

Ст. Цвикю: Г-да прѣдставители! Когато гласуваме законъ въ Нар. Събрание, билъ той за военни лица, билъ той за граждански лица, ний тукъ съ това не ще рѣче, че правимъ благодѣяние на едни или други; ами постановяваме или рѣшяваме законъ, по който трѣбва да се ръководятъ било военни, било граждански лица. Г-нъ Комисаръ, намѣква намъ, че нѣмали нужда г-да офицеритѣ да имъ правимъ

благодѣяние. Моля ви, г-да прѣдставители, ний тукъ не сме дошли да правимъ благодѣяние на тогова или оногова, а сме дошли да правимъ законъ задължителенъ за всички безъ разлика въ Българското Княжество.

Сега да додемъ до члена, който прѣдлага г-нъ Бешевлиевъ, да ли той може да се приеме или не. Моето мнѣние е, че това прѣдложение не може да се приеме по слѣдующитѣ съображения. Първо, ако този членъ се приеме, то тогазъ трѣбва да приемете, както каза и г-нъ Градинаровъ, по-прѣди единъ членъ, който да задължава г-да офицеритѣ или военнослужащитѣ лица, които сж служили до днесъ, да внесатъ по-прѣди прѣдвиденитѣ удържки и тогава да се вотира членътъ, който ни се прѣдлага. Каза г-нъ Комисаръ какво право сме имали ний по закона да отнимаме правото на едни лица, които сж внасяли пари по удържка, като да сж ги внасяли въ банката? Е че ний не гласуваме законъ за банката; ний сега гласуваме законъ за пенсиятѣ на военнитѣ лица и служащитѣ по военното вѣдомство. Слѣдователно, щомъ е такъвъ законътъ, лицата, които не сж изслужили 10, 20 или 31 г., не можтъ да се ползватъ съ пенсия. Слѣдователно тукъ нѣма никакви банки, никакви вносове не можтъ да се връщатъ за връмето на службата, което е прѣкарано. Да приемемъ такова нѣщо, че се гласува този законъ, прие се отъ Нар. Събрание съ подобенъ членъ, и единъ отъ г-да офицеритѣ, капитанъ или майоръ, си дава оставката. Има фондъ за пенсиятѣ. При 10 год. служба, този нѣма ли да се ползува съ пенсия? Ще се ползува: правото не може да му се откаже и то безъ да е турналъ отъ удържки двѣ пари. Като е това така, г-да прѣдставители, азъ мисля, че прѣдложенъ членъ отъ страна на г-на Бешевлиева не може да се приеме отъ Нар. Събрание и ще моля г-да прѣдставителитѣ да го отхвърлятъ.

З. Градинаровъ: Мене ми се чини, че когато се разисква единъ законъ, не трѣбва толко много да се бие на чувствата на г-да прѣдставителитѣ, нито пъкъ, да ми е позволено да кажа, да се хвърлятъ такива намеки, като че сме противъ офицерството и войската, и че когато гласуваме единъ законъ, то е само отъ благодѣяние къмъ офицеритѣ. Азъ мисля, че такова едно поведение въ Камарата отъ всѣки единъ прѣдставителъ е много нецрпистоино. Най-напрѣдъ ще отговоря на г-нъ Кн. Комисаръ, че споредъ чл. 3, приетъ вече въ закона, се казва тѣй: (чете: вид. за сѣдане XXX стр. . .) Спирамъ се на първата алинея и питамъ г-на Комисаря да ми отговори: кога отъ 1878 год. има отпущнати офицери отъ българската армия? Днесъ имаме 1890 год., слѣдователно цѣли 12 год.; този който не е внесалъ 12 стотинки капиталъ за фонда на пенсиятѣ, има ли право да получи пенсия или не? На вѣрно г-нъ Комисаръ ще отговори, че щомъ има такъвъ законъ, ще има право на пенсия всѣки. . . (Кн. Комисаръ: Разбира се!) Да, разбира се, обаче, щомъ е тѣй работата, тогава защо единъ офицеръ, който внасалъ удържки, да има право да му се повърнатъ, защото не устоялъ на служба до срока? Или сж щастливи тѣзи, които сж издържали курсътъ прѣзъ 1878 год., хора даже безъ никакво обра-

зование, излѣзли отъ първоначално училище, когато сега се изисква 6 класно гимназиално образование, за да бжде приетъ човѣкъ въ военното училище? Тѣзи ли е разликата? Както единъ, който не е внесалъ ни пара въ фонда и има право да се ползува съ пенсия, така и за другия, който е внесалъ удържки, но не достоилъ на службата си, било по бунтъ, или по други причини, тайни за войската, не трѣбва да получи нищо, защото съ неговитѣ удържки се увеличава фондътъ. Ако пъкъ нѣкому не е приятно това, той трѣбва да бжде вѣренъ на своята служба, на клѣтвата си и на законитѣ. Друго нѣщо е, ако ний искаме да обезпечимъ армията, че въ всѣко положение на врѣмето, внесено или не внесено удържки, щомъ излѣзе отъ служба, да си получи удържитѣ, или по другъ начинъ казано: скимне му на кефа напустне службата и да си земе удържитѣ. Обаче отъ справедлива точка зрѣние, прѣдложението не трѣбва да се приеме. Друго нѣщо е, ако е работата за благодѣяние — но азъ протестирамъ, че правимъ благодѣяние, защото, съвѣстно, такъвъ законъ трѣбваше да има до сега, а ако го правимъ сега, то не е отъ благодѣяние, това от-казвамъ категорически, — ако е, казвамъ, да осигоримъ офицеритѣ съ тия заплати, които получаватъ сега, добръ, въ всѣко врѣме, когато остави офицера служба, да земе пенсия, било, че я е заслужилъ, или не, направете каквото искате; можемъ напълно да приемемъ прѣдложението на г-на Бешевлиева. Даже нѣщо повече, освѣтъ удържитѣ, които да му се повърнатъ, да му дадемъ и 200 л. още пенсия. Обаче азъ намирамъ, че то не е тѣй справедливо и не трѣбва да се приема.

Вож. Поповъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ Бешевлиевъ между другото, което говорѣше по закона за пенсиятѣ на военни лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство, прѣдложи и единъ новъ членъ, който сжществува въ закона за пенсиятѣ на учителитѣ. Съ една рѣчь, иска той, щото законътъ за пенсиятѣ на военни лица и чиновницитѣ по военното вѣдомство да гармонира съ закона за пенсиятѣ на учителитѣ. Обаче той едно нѣщо пропусна. Питамъ азъ г-на Бешевлиева да ми каже, когато единъ иска да стане учителъ, то той трѣбва да се учи на свой счетъ. Има които сж пенсионирани, но има пакъ такива офицери, които сж свършили училище и прѣди още да бждѣтъ юнкери, сж пенсионирани. Учителътъ става учителъ и служи 4—5 год., внаси 5% удържки; ако му се не хареса, напуца службата и може да си поиска удържитѣ назадъ, за това той има право. Но съ офицеритѣ не е тѣй. Единъ момъкъ за да не го взематъ войникъ, постъжива въ юнкерското училище, тамъ се учи 2—3 год. на правителствени разноски, послѣ става подпоручикъ, послѣ поручикъ и т. н. Значи правителството харчи за него, приготви го за да стане подпоручикъ и да се равнее съ учителитѣ, които се издържатъ повечето на свои разноски. Трѣбва офицеринътъ да бжде задълженъ поне 10 год. да стои на служба, за да има всички права. Ето защо вѣрвамъ и г-да м-ритѣ и Министерекий Съвѣтъ, при съставянieto на закона, повече сж мислили, отъ колкото г-нъ Бешевлиевъ. Така щото, азъ намирамъ съвършено неумѣтна неговата заблѣжка. Много

се говори по този законъ и се прави сравнение съ закона за пенсията на учителитѣ. Нека ми бѣде позволено обаче да кажа, че учителитѣ сж много онеправдани. Учителитѣ трѣбва да служи 20 год. и внася по 5%, за да има право на пенсия, обаче, щомъ наближи срѣкътъ, ако 15 или 16 години кажатъ, че е старъ вече, има по-млади сили, по-способни, нека му дадемъ принадлежащата му се частъ сега отъ пенсията и да се отгѣгли. Тѣй обаче не е съ офицеритѣ: тѣ иматъ и по-голѣми плати и по-голѣми пенсии. За това искамъ да кажа, че прѣдложението, което се прави сега, е съвършено неумѣстно и не трѣбва да се приеме.

Ив. Вешевлиевъ: Като прѣдложихъ този членъ, г-да прѣдставители, не искахъ да кажа, че съмъ толкозъ много за офицеритѣ или че съмъ толкозъ много противъ тѣхъ. Азъ исказахъ просто едно мнѣние и пѣмамъ нито претенцията да съмъ осветленъ повече върху този въпросъ: да ли трѣбва да се повръщатъ вносоветѣ на офицеритѣ, ако тѣ прѣди получаванieto имъ право за пенсия напустялъ войската по каквито и да е причини. Сега, защо г-нъ Поповъ толкозъ възстава, самъ знае това. Споредъ моето лично мнѣние, азъ мисля, че ако се приеме този членъ ще бѣде твърдѣ справедливо за туй, защото, ако ми се одържатъ 5%, тѣ ми се одържатъ, за да добия право на пенсия. Одрѣжката не е намаление на заплатата, та да не може да се връща на лицето. Днесъ ми се дава заплатата 400 лева, а за да имамъ право на пенсия, трѣбва да дамъ известна одрѣжка. Не дамъ ли азъ одрѣжка, нѣмамъ право за пенсия. Азъ можъ да се противя и да не дамъ одрѣжка 5% и разумѣва се тогава ще изгуби правото за получаване пенсия. Защо прочее, да ми се прѣдписва, че тѣй съмъ мислилъ или нѣкъ, не можъ да разбира. Азъ исказахъ мнѣние, че мисля, ако се приеме този членъ ще бѣде твърдѣ справедливо, защото комуто се прави одрѣжка, той ще има право за пенсия; а за да нѣма това право, трѣбва да не се одрѣжа нищо отъ заплатата. Това е моето мнѣние.

Тане Пѣевъ: Отказвамъ се. (Гласове: Исчерпанъ е въпроса!).

Дим. Петковъ: Г-да прѣдставители! Азъ ми се струва, че по-хладнокрѣвно трѣбва да се обсъди този въпросъ и да се не бърза, защото можемъ да направимъ погрѣшка. Прѣдложението на г-на Вешевлиева е много справедливо. Помеднете малко по-иначе на въпроса. Недѣйте само тѣй прибързано да казваме, че това било несправедливо, а онова било справедливо. Като законодателно тѣло, ний прѣдвиждаме одрѣжка 5% отъ заплатитѣ на офицеритѣ, къмъ този фондъ 750.000 лева, който ний отпуснахме. Щомъ като одрѣжаме известенъ % за фонда, мене ми се струва, че единъ офицеринъ, прѣди да е изслужилъ годинитѣ, които му даватъ право за пенсия, трѣбва да му върнете паритѣ. Вий не му намалявате заплатата и слѣдователно не можете да му задържите паритѣ. Вий казвате: одрѣжаме 5%. Щомъ казвате така, вий сами дохождате да признаете, че одрѣжате отъ заплатата му нѣщо, което той има право да получи. Значи, ако единъ офицеринъ умре по-рано отъ 10 години, неговото семейство има право да земе назадъ, ако не съ лихвитѣ, то поне само капиталътъ отъ одрѣжитѣ.

Азъ да съмъ, и който и да бѣде, ако влага въ нѣкое осигурително дружество, като на пр. „Дачия Романия“ или „Ню-Йоркското“, и ако по независящи причини прѣстанатъ влоговетѣ, дружеството връща обратно вносоветѣ безъ лихвитѣ, слѣдъ опрѣдѣленото врѣме. Сжщото нѣщо е и тукъ, само че въпросътъ стои друго-яче. Ний, като законодателно тѣло, правимъ законитѣ. Вотираме отъ една страна заплатитѣ, вторираме отъ друга страна законъ за пенсията и прѣдвиждаме слѣдователно, че платитѣ на офицеритѣ сж такива и такива, а за образуване на този фондъ казваме, че ще одрѣжиме 5% отъ заплатитѣ на офицеритѣ. Щомъ казваме това нѣщо, разбира се, даваме право на тия хора, ако не изслужатъ 10 години, да си зематъ паритѣ назадъ.

Зарадъ туй, азъ мисля за да не направимъ погрѣшка, трѣбва да се приеме прѣдложението на г-на Вешевлиева, като твърдѣ справедливо. Единъ човѣкъ е внасялъ 5—6 год. вносове и умре. Нима тѣзи негови пари нѣма право да ги земе неговото семейство или неговитѣ дѣца? Ами че тѣ сж откъснати отъ неговата заплата. Слѣдователно, азъ ще моля Нар. Събрание да се приема това, защото инакъ ще направимъ погрѣшка. Даваме право на хората за пенсия а между тѣмъ имъ земаме вносоветѣ. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ! Други гласове: Да се разясни!)

Прѣдсед.: Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори още по този въпросъ? (Гласове: Не желаетъ! Други гласове: Желаетъ!) Който приема да се говори още, да си вдигне рѣжката. (Волшинство.) Ще се говори.

Ив. Халачевъ: Понеже въпроса, който се разисква сега, интересува отъ една страна закона и тѣзи, които го пишатъ, а отъ друга страна интересува и лицата, които ще се ползватъ отъ него и то прѣди да се произнесемъ върху прѣдложението на г-на Вешевлиева, азъ, до колкото можъ да разберъ значението на този законъ, ще дамъ едно распрѣдѣление на него, като каква сила има той, какво значение има той, какво е неговото материално състояние, че да видимъ да ли дѣйствително трѣбва да се поддържа прѣдложението на г-на Вешевлиева, или трѣбва да се отблъсне. Аргументътъ, че, ако сте го отблъснали щело да прави честь на Събранието, а ако сте го приели щѣло да прави на Събранието унижение, тѣ сж маниери, които, тѣй да кажа, малко можтъ да повлияятъ върху самостоятелността на г-да прѣдставителитѣ. Поне тѣй вѣрвамъ азъ за себе си, и вѣрвамъ и г-да прѣдставителитѣ да сж и тѣ така. Ето какъ разбирамъ азъ положението на този законъ. Ний напредъ този законъ гонѣше една цѣль, да се възнаградятъ лицата отъ военния корпусъ въ чинѣ офицерски, зарадъ туй, защото тѣ въ нѣколко годишното служение сж принесли услуги въ организацията и обучението на войната. Като се мислили, отъ една страна, че тѣзи трудове въ голѣмъ или въ срѣденъ размѣръ сж отъ естество, дѣто да заслужаватъ едно възнаграждение, отъ друга страна, като се зематъ и другитѣ европейски наредби по тѣзи случаи и у насъ се внесе законъ, който имаше за цѣль обезпечението на офицерския корпусъ само на срѣдства на държавата. Азъ въ миналото засѣдане казахъ, че има държави, които обезпечаватъ този корпусъ лично на държавни срѣд-

ства, но тѣ сж състоятелни. Има цѣлъ държави, които одържатъ отчасти това възнаграждение отъ лицата, за да тѣжи въ материално отношение отчасти или половина на държавата, и отчасти на самитѣ лица, които ще се ползватъ отъ него. Законътъ обаче въ своето си естество се промѣня. Той става двоенъ въ материално отношение. Въ него се презумира, че има двѣ нѣща: помощъ изъ държавата и одържание отъ платата. Помощта отъ държавата е принципалната страна на закона, и тя е и гонимата цѣль. Одържката е чисто материална страна на въпроса, понеже се зема въ съображение, че това ще бѣде невинно за държавата. Щомъ това е така, остава сега да видимъ, иматъ ли право тѣзи, които внасятъ пари само 10 год. да се ползватъ отъ пенсия? Не ще съмнѣние, че отговора е утвърдителенъ, че иматъ право. Въпросътъ, който ни занимава е: суммитъ, които се внасятъ за 9 години и 11 мѣсеци, за 5 години и 1 мѣсець, за 3 години и 2 мѣсеци, или една година, иматъ ли право лицата да си зематъ паритѣ назадъ. Азъ ви казвамъ, тѣхното излизане може да бѣде и по не зависящи отъ тѣхъ причини. Тѣхното излизане може да бѣде принудително и може да бѣде свързано съ нѣкои свѣрхестественни причини, напр. може човѣкъ да стане неспособенъ или може да умре, може най-подиръ просто на просто да го изгонятъ за туй, защото като лице не отговори на назначението си, да не е защищавало туй, за което е назначено. Но тѣ сж въпроси, които могатъ да интересуватъ войската и нейнитѣ дисциплини. Обаче въпроса за паритѣ, интересува този, който шине закона и който ги дава. Общеприето правило е, че никой незаслужено и недоказано, че е извършилъ прѣстѣпление, не може да бѣде наказанъ нито по редъ тъмниченъ нито по редъ париченъ. Ако сами ний земемъ за минута да се съгласимъ, че на такива лица, които не сж имали честта или възможността да испълнатъ 10 годишнитѣ си вносове, ний да земемъ тѣзи пари да ги контрабандираме, питаемъ на какво ще почива нашето рѣшение? Тѣзи права, които ще искаме да отнемемъ, дали ще ги отнемемъ затова, че единъ човѣкъ е умрѣлъ и защото той е умрѣлъ, да му се одържатъ паритѣ, или защото той е неспособенъ или неговото началство го изгонило, да му се одържатъ паритѣ? Това не може да бѣде ето защо. То не може да бѣде по тѣзи причини, че никой не може да бѣде принудително наказанъ, било съ пари или чрезъ лишение отъ свобода, до като той не е извършилъ известно прѣстѣпление, и никой не може да се обогатява отъ гърба и отъ срѣдствата на другитѣ хора. Но ако ний земемъ така по единъ контрабандиченъ начинъ да задържаме паритѣ, които сж ни внесли хората, ний съ това не че ще направимъ единъ законъ и редовно нѣщо, но ще направимъ прецедентъ противъ общата наука, че всѣки има право да се ползува незаслужено съ имущественното право на чужди лица, нѣщо, което ще бѣде послѣдвано отъ лошасти резултати. Когато ще напишете сега този законъ, вий трѣбва да знаете, че този законъ ще искатъ и нѣкои други хора да го прочетатъ и дефиниратъ, да разбератъ, на пр. кои сж били аргументитѣ на законодателното тѣло, които сж го подбудили за да създаде такава едно строго опрѣдѣлено рѣшение, че вно-

советѣ отъ лицата, които сж напустили службата по една или друга причина, да не имъ се връщатъ назадъ; ще кажатъ хората, че това е рѣшение необмислено и рѣшение въ разрѣзъ на здравия разумъ. Нѣщо повече. Да приемемъ сега, че зеха само на тѣзи хора паритѣ и се одържатъ съ тѣзи пакъ цѣль, за да се образува фондъ въ държавата. Ами, че какъ можъ азъ да внасямъ въ едно нѣщо, отъ което да не можъ да се ползувамъ. Да земемъ сега — понеже този законъ е за осигуряване съ срѣдства, както го наричатъ нѣкои, дружество за осигуряване на живота, да земемъ тѣзи дружества, какъ постѣпватъ при единъ таквъ конкретенъ случай. Да земемъ на пр. Дачия Романия, а така също има и други дружества. Какъ въ такива случаи тѣ постѣпватъ, когато едно лице не върви редовно съ вносоветѣ по едни или други причини, по тѣзи които по прѣди цитирахъ, било че има, било че нѣма срѣдства, било най-подиръ, че иска да се откаже? Въ таквъ случай смѣтатъ му се вносоветѣ и даже просто съ лихва по 4 или 5%, му се връщатъ обратно. Щомъ това е тѣй, не ще съмнѣние, че ний, за да земемъ такава едно рѣшение, че тѣзи хора, които внасятъ пари, се да ги контрабандираме, ще рѣче, че ний можемъ да го направимъ за туй, защото сме законодателно тѣло, но ний нѣма да имаме *raison d'être*. Всѣки, който разбира отъ логичността и законовѣдението на единъ законъ, ще каже: кои сж били аргументитѣ на VI-о Об. Нар. Събрание, да лиши хората отъ вносоветѣ, които сж внесли лично себе си да поддържатъ? За туй не трѣбва никога да допушаме, че нѣкой офицеринъ прави вносъ за друго, трѣбва да мислимъ, че всѣки офицеринъ внася за себе си. Ако не е тѣзи моя мисль абсолютна, поне е относителна, и слѣдователно може моятъ мисль да бѣждъ криви въ процентъ 20, но тѣ сж прави въ процентъ 80.

Значи лицата отъ офицерския корпусъ, които внасятъ вносъ за осигуряване на своето положение, внасятъ лично, за да одържатъ себе си за въ бѣдѣще. Щомъ имаме този базисъ за този законъ, не ще съмнѣние, че лицата, които сж внесли и по една или друга причина не сж могли да довнесатъ, на такива лица имъ се възвръщатъ зетитѣ пари съ проста лихва. Така щото, при такава положение на работата, мене ми се чини, че никой нѣма да се поколебае отъ афоризмитѣ на нѣкого, защото ний ще разрѣшимъ въпросъ чисто финансовъ и чисто отъ собствена точка на зрѣние, и ще се произнесемъ, че собствеността принадлежи на тогозъ, който, който е нѣленъ господаръ на нея, макаръ, че тя да се не намира въ негово фактическо владѣние, но тя се намира въ негово юридическо право. На тѣзи основания, азъ моля г-да прѣдставителитѣ, да се съгласятъ съ прѣдложението на г-на Беневлиева, което е твърдѣ на мѣсто. Може би най-подиръ г-да прѣдставителитѣ мислятъ, че не трѣбва да се плаща лихва, но поне главата по единъ или другъ начинъ, ний нѣмаме основания да одържаме на хората, които сж я внесли за себе си.

Докл. П. Куцаровъ: Г-да прѣдставители! Считаю за излишно по-нататкъ да доказвамъ, че чл. 33-й, който се прѣдлага отъ г-на Беневлиевъ, трѣбва да се приеме. Само ще направя нѣкои доуяснения за по-ясното му разбиране

Прѣдлагамъ членътъ да се допълни така: „ако длъжностното лице умре, бѣде уволнено или напусне службата си по каквито и да е причини, безъ да е навършило поне първия срокъ за право получаване пенсия, то такъвзи пенсия не получава, но, ако пожелае, чистата сума отъ одържмитѣ му се връща нему или на наследниците му“. (Гласове: Безъ лихвата!). Безъ лихвата или съ лихвата то е другъ въпросъ. Както намѣрятъ г-да прѣдставителитѣ добръ, така нѣка рѣшатъ. Азъ нѣмамъ нищо противъ това. Но трѣбва да се разясни, че одържмитѣ се връщатъ на него или на наследниците му.

Прѣдсѣд.: Вий правите това прѣдложение като докладчикъ, или като прѣдставителъ?

Докл. П. Жуцаровъ: Съгласенъ съмъ да се приеме членътъ, както го докладвахъ. Г-нъ Комисарътъ тоже е съгласенъ.

Ст. Ив. Цвикю: (Отъ трибуната). Г-да прѣдставители! Ще ми позволите, макаръ да нѣмамъ понятие, какво нѣщо е науката логика, но и азъ съ своята домашна логика ще погледна на този законъ тѣй, както азъ можъ да го разбирамъ. Макаръ да не зная общата наука и юридическата каква е, но азъ ще обясня на г-да прѣдставителитѣ, че приемането на 33-й чл., който е прѣдложенъ отъ г-на Бешевлиева, е членъ, който по никакъвъ начинъ не трѣбва да се приеме отъ Нар. Събрание. Говориха нѣкои отъ г-да ораторитѣ, които обясняваха на г-да прѣдставителитѣ, че трѣбвало да се възвръщатъ суммитѣ, които се считали като влогъ взетъ отъ военнитѣ лица, или отъ военнослужащитѣ, защото нѣмали сме право ний да задържахме вроде контрабанда суммата, внесена като влогъ отъ страна на г-да офицеритѣ.

Г-да прѣдставители! Азъ ще направя едно малко сравнение, именно по одържането отъ платитѣ, които трѣбва да се считатъ като единъ фондъ, къмъ този именно фондъ, който правителството ще отпусне 750.000 фр. Да ли сега суммата, г-да прѣдставители, която ний отбиваме, се счита отбивка отъ тѣхната плата, и сума която може да се счита като фондъ, или може да се счита че Нар. Събрание е рѣшило да се направи една отбивка отъ заплатитѣ на г-да военно-служащитѣ и тѣзи отбивка да се счита къмъ този фондъ, който ний гласувахме за пенсиятѣ? Еднажъ ний като гласувахме отбивкитѣ, съ тѣзи отбивки 5% нѣматъ право да се ползватъ г-дата, които сж ги внесли. Сега, ако ний допуснемъ такова нѣщо, г-да прѣдставители, трѣбва да допуснемъ, че ний имаме и законъ за патентътъ, споредъ който както на военно-служащитѣ, така и на чиновнитѣ по другитѣ вѣдомства, задържатъ една сума, която се налага като единъ данъкъ на военно-служащитѣ и на другитѣ хора. Може ли, питамъ, тѣзи сума да се повърне? — Естествено е, че не може да се повърне.

А колкото се отнася, г-да прѣдставители, до това че тѣзи 5% били собственост на г-да офицеритѣ и военно-служащитѣ, азъ мисля, че отъ гласуването на 32-й чл. на настоящия законъ, тѣ се лишаватъ отъ 5-тѣхъ % и суммата остава принадлежност на правителството. Слѣдователно, азъ мисля, никой не ще има право да счита тѣзи

отбити сумми, че сж собствени сумми на тѣзи, които ги влагатъ; защото сж одържани отъ тѣхнитѣ заплати за пенсионний фондъ, а щомъ сж задържани за това, тѣ се считатъ вече като правителствени.

Г-да прѣдставители! Азъ ще обърна вниманието ви върху едно нѣщо. Ако вий се съгласявате съ мнѣнието и прѣдложението на г-на Халачова, който поддържаше именно прѣдложения членъ отъ г-на Бешевлиева, ще направите голѣмъ грѣхъ, именно такъвъ, че като внесатъ една извѣстна сума г-да офицеритѣ и военно-служащитѣ и тогазъ, когато имъ скимне, да си даватъ оставкитѣ и да си отиватъ. Тогазъ не зная, не можъ да разбера, законъ ли сме дошли да гласуваме или кому каквото скимне да се приема. Всѣки законъ трѣбва да се обмисли по-напрѣдъ. При всичко, че г-нъ подпрѣдсѣдателятъ Петковъ излязе да убѣждава народнитѣ прѣдставители въ това, но азъ оставямъ на васъ г-да прѣдставители да рѣшите: да ли тѣзи сума е собствена сума на г-да военно-служащитѣ, или е сума на правителството и се туря на право въ фонда, безъ да я дава обратно на лицата, които сж я дали.

Заради това, ще моля г-да прѣдставителитѣ, да не приематъ по никакъвъ начинъ прѣдложението на г-на Бешевлиева, защото ще направимъ съ това единъ грѣхъ.

А. Башевъ: Г-да прѣдставители! Азъ съмъ за прѣдложението на г-на Бешевлиева, като исхождамъ отъ това начало. Както обясни и г-нъ Петковъ, че тѣзи одържки отъ военнитѣ лица и чиновници по военното вѣдомство не се правятъ за друго, а само като помощъ за сега на държавата, понеже тя не е сега въ състояние да може да вложи единъ по-голѣмъ капиталъ за основанието фонда на тѣзи сума, отъ която ще се истѣглятъ пенсиятѣ. Това не е одържка на тѣхната плата за друго нѣщо, освѣнъ за да се помогне пакъ отъ една страна на държавата, а отъ друга страна на самитѣ тѣзи лица. Ако едно лице е служило 9 години, то нѣма право да получава пенсия, защото законътъ му дава това право само ако бѣше прослужилъ 10 години. И за туй сега то ще бѣде лишено първо отъ възможността да се възнагради за изслужено врѣме само зарадъ туй, защото е било на служба една година по-малко, да го лишаваме още и отъ онѣзи пари, които въ продължение на 9 години е внасялъ, това не е право, че тѣзи пари сж негови, то ги е внесло само за да се състави фонда. Онзи день, когато азъ говорихъ за въ полза на съставянето на фонда, казахъ, че ако съществува фондъ, пенсионеритѣ ще бѣдѣтъ гарантирани, при каквито критически минути и да доде държавата, тѣхний фондъ ще бѣде ненакърненъ, и тѣ за винаги ще си получаватъ онѣзи пари, които ще имъ се отпущатъ по закона. За това именно това лице — по исканието на законодателя — да помогне въ увеличението на този фондъ да стане тѣзи удържка, щото да може да получава слѣдующото му се количество пенсия.

Г-нъ Цвикю ми се струва първо да каза, че тѣзи пари не биле собственост на лицето, което ги дава, ами биле принадлежност на фонда. Че какъ така? — Държавата внася извѣстни пари за основание капитала и ли-

пата, които ще има да получават пенсия, тоже припомагатъ за увеличението на този фондъ. Ако помните, г-да прѣдставители, въ 1885 год., когато именно държавата се нуждаше отъ пари, по рѣшението на правителството или Нар. Събрание — не помня — на всички чиновници се направи отбивъ по 15% на нѣколко мѣсеци отъ тѣхнитѣ заплати. Но подиръ туй, свърши се войната, хазната се видѣ, че е въ състояние да може да имъ ги върне, и имъ ги повърна, като имъ ги плати по-сѣтнѣ. Ако на едни чиновници — казвамъ, — които сж дали единъ видъ данѣкъ на правителството по онова врѣме, държавата имъ го върна назадъ, то колко по-справедливо ще бжде да си земе назадъ паритѣ, едно лице, което ги е внасяло въ продължение на нѣколко години. А, както казахъ, ний само отъ точка на толкозъ голѣма нужда, на недостигание голѣми държавни срдѣства, за да може самата държава да донесла този фондъ на свои срдѣства, ний само за това прѣдвиждаме и даже г-нъ Комисаря съ доста колебание се съгласи съ насъ, да се задържатъ 5%; сега пъкъ да отнимаме на тѣзи лица, които сж дали 5% за увеличението на фонда, правото да не могатъ да си ги получатъ, това ще бжде крайно несправедливо, още повече, ако лицето се е отгѣглило отъ длъжностъ било по заболяване или смъртъ. Единъ човѣкъ, който е внасялъ 9 години на редъ своитѣ пари, защото е ималъ нещастieto да умре, неговитѣ дѣца наследници да нѣматъ право да си получатъ назадъ тѣзи пари. Човѣкътъ въ този случай не е могълъ да се ползува отъ пенсия, като не е билъ живъ, и като не можалъ да прослужи 10 години, да загуби и тѣзи си пари, които е далъ, това ще бжде вѣнъ отъ вѣска справедливостъ. Ми се чини, че така поставенъ въпроса, ще бжде твърдѣ нелогично ако даже сждимъ и по домашна логика, както каза г-нъ Цвику, пакъ ще бжде и нелогично и несправедливо.

За това азъ съмъ напълно съгласенъ съ прѣдложението, което направи г-нъ Вешевлиевъ, щото удържатъ да се повръщатъ. И понеже станаха дълги дебати, и ми се чини, че въпроса е вече обясненъ прѣдъ почитаемото Нар. Събрание, за да не се забъркуваме само отъ понататъшнитѣ продължавания, прѣдлагамъ да се прѣкратятъ дебатитѣ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение, за да се прѣкратятъ дебатитѣ. Ще се гласува. Който не приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Моля г-на докладчика да прочете члена.

Докл. П. Кударовъ: (Чете):

„Чл. 33. Ако длъжностното лице умре, бжде уволнено, или напустне службата по каквито и да е причини, безъ да е навършило поне първия срокъ за право ползувание пенсия, то пенсия не получава; но, ако пожелае, чистата сума отъ удържитѣ му се връща нему, или на наследнитѣ му“.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 33 така, както се прочете отъ г-на докладчика въ послѣдната му редакция, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Часть II.

За инвалиднитѣ пенсия.

Общи распоряждания.“

Чл. 32 по проекта, става чл. 34 по закона. (Чете):

„Чл. 34. Вѣско военно лице, лѣваръ, чиновникъ и служащъ отъ военното вѣдомство, ако при изпълнение на служебнитѣ си обязанности въ врѣме на война, или въ мирно врѣме, не по собственна вина, бжде нараненъ или поврѣденъ отъ болѣстъ, добита вслѣдствие на службата, та стане неспособенъ да поддържа самъ себѣ си за вѣскога или врѣменно, има право да получава инвалидна пенсия отъ Държавното съкровище.“

Къмъ този членъ е прибавено отъ комиссията слѣдующата забѣлѣжка. (Чете):

„Забѣлѣжка. Португій-юнкеритѣ и юнкеритѣ получаватъ пенсия по оклада за поручика.“

Съ тѣзи забѣлѣжка къмъ този чл. 34 съгласенъ е и г-нъ Комисарьтъ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува чл. 34 заедно съ забѣлѣжката, както се прочете отъ г-на докладчика. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 33 по проекта става чл. 35 по закона. (Чете):

„Чл. 35. Лицата, изброени въ чл. 22, иматъ право да наследдватъ пенсията на инвалидитѣ, слѣдъ прѣставанieto на послѣднитѣ да се ползуватъ лично отъ нея по една отъ изброенитѣ въ чл. 15 причини, освѣнъ наследнитѣ на инвалидитѣ отъ IV категория, ако сж били въ майорски и по-горенъ — чинъ; а тѣй сжщо наследдватъ, когато тѣхнитѣ мжъе, бащи и синове сж убити или умрѣли въ военно или въ мирно врѣме при изпълнение на служебнитѣ обязанности.“

Отъ този чл. 35 сж заличени думитѣ: „освѣнъ наследнитѣ на инвалидитѣ отъ IV категория, ако сж били въ майорски и по-горенъ — чинъ“, а подиръ думитѣ: „баща и синове“ се прибавиха думитѣ: „внуци и братя“.

Прѣдсѣд.: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема чл. 35 тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Чл. 36. Инвалидитѣ, както и тѣхнитѣ наследници, сжщо не могатъ да получаватъ двѣ пенсии отъ държавата; тѣй получаватъ по-голѣмата, пенсия, на която иматъ право или за изслужено врѣме или за инвалидността.“

Този членъ е приетъ отъ комиссията безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 36 тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 35 по проекта става чл. 37 по закона. (Чете):

„Чл. 37. Чуждитѣ подданици и тѣхнитѣ семейства иматъ право на инвалидна пенсия до като постоянното имъ жителство е въ България.“

Приетъ отъ комиссията безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 37 тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бешевлиевъ: Къмъ чл. 37 предлагамъ да се прибавятъ слѣдующитѣ думи: „чуждитѣ подданици и тѣхнитѣ семейства иматъ право за инвалидна пенсия, ако сж на служба като служаци.“

Прѣдсѣд.: Този членъ се гласува и прие.

Докл.: Чл. 36 по проекта става чл. 38 по закона. (Чете):

„Чл. 38. Изложеното въ чл. чл. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 16 отъ настоящия законъ се отнася и до инвалиднитѣ пенсионери.“

Приетъ отъ комиссията безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 38 тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржвата. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 37 по проекта, а по закона чл. 39. (Чете):

„Отпускъ по болѣть или нараняване въслѣдствие изпълнение на служебнитѣ си обязанности.

„Чл. 39. Вѣско едно лице, козто въслѣдствие нараняване или разболѣвание въ врѣме на война и при изпълненіе на служебнитѣ си обязанности въ мирно врѣме, ако за окончателного свое поправленіе се нуждае отъ отпускъ, има право да получи отпускъ до четири мѣсеца, койго отпускъ може да се продължи още на два мѣсеца.“

Къмъ този членъ въ края е прибавено, че отпусака съ 4 мѣсеца може да бжде продълженъ още на 2 мѣсеца.

Прѣдсѣд.: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Койго не приема чл. 39 тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). приема се.

Докл.: Чл. 38 по проекта става чл. 40 по закона (Чете):

„Чл. 40. Отпускъ се дава по заявлението на ранения или болния до прямото му началство.

Слѣдъ получаваніето на заявление, ближайшото началство го испраща до Бригадното Управление; Бригадниятъ Командиръ назначава една медицинска комиссия за освидѣтелствование заявителя, койго комиссия въ сжщото врѣме опрѣдѣля нуждата отъ просимия отпускъ.

Акта на комиссията трѣбва да съдържа: подробно описание на болѣстьта съ заключеніето на комиссията.“

Този чл. 40 е приетъ отъ комиссията безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Койго не приема чл. 40 тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржвата. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 39 по проекта става членъ 41 по закона. (Чете):

„Чл. 41. Комиссиитѣ за медицинско освидѣтелствование състоятъ: отъ единъ прѣдсѣдатель щабъ офицеръ и двама военни лѣкари.

Ако болния се намира въ странство, то продълженіето на отпусака му става по прѣдставленіето на свидѣтелство отъ лѣкаря, койго го лѣкува. Подписа на лѣкаря трѣбва да бжде непрѣменно засвидѣтелствуванъ отъ мѣстнитѣ власти.“

Въ първата алинея на този членъ е прибавено отъ комиссията подиръ думитѣ „двама военни лѣкари“: „Въ случай на нѣмание двама военни лѣкари, една отъ тѣхъ може да бжде замѣстенъ съ лѣкаръ отъ гражданско вѣдомство“.

Понеже такова нѣщо може да се случи пѣкадѣ въ провинцията дѣто да нѣма воспѣлъ лѣкаръ, или по причина на голѣма далѣчностъ въ дакий случай да не може да присѣтствува, и да не става нужда да се търси другъ.

(Прѣдсѣдателското мѣсто заема подирѣдсѣдателя г-нъ Д. Петковъ.)

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 41 както го е измѣнила комиссията, да си вдигне ржвата. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 40 по проекта става членъ 42 по закона. (Чете):

„Чл. 42. Прѣвъ цѣлото течение на отпусака болния си получава всичкото съдържаніе по чина и длѣжностъта, койго е занимавалъ.“

Този членъ е приетъ отъ комиссията безъ измѣнение

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 42, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 41 по проекта става 43 по закона. (Чете):

„Чл. 43. Слѣдъ завръщаніето отъ отпусака, здравіето на офицера се констатира изново отъ една медицинска комиссия съгласно чл. 40, койго опрѣдѣлява, да ли той може да продължава за по-натѣкъ военната служба.“

Приетъ отъ комиссията безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 43, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 42 а сета 44. (Чете):

„Чл. 44. Ако се укаже, че болѣстьта или слѣдствіята отъ раняваніето сж изцѣрими, но неоздравели още и има нужда отъ новъ отпускъ, то болния се причислява въ особна категория „безъ назначеніе“.

Срока за прѣбиваніето въ тѣзи категории не може да надминува повече отъ една година.“

Приетъ безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 44 както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 43 става 45. (Чете):

„Чл. 45. Въ продълженіето на врѣмето, прѣвъ което офицерина се намира безъ назначеніе, трѣбва да се прегледва вѣски четири мѣсеци отъ една медицинска комиссия, съгласно чл. 39, койго прѣдставя на началника, койго е назначилъ комиссията, своето заключение.

Забѣлѣжка. Офицеритѣ „безъ назначеніе“ по съвѣта на лѣкаритѣ, можтъ да си избиратъ мѣстожителство гдѣто желаятъ.“

Приетъ безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 45 както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 44 става чл. 46. (Чете):

Чл. 46. Ако при тия прѣгледвания се окаже, че прѣвъ врѣмето на срока „безъ назначеніе“ болѣстьта или слѣдствіята отъ нараняваніето сж станали неизцѣрими, то се рапортира по установенія редъ въ Военното Министерство, за да назначи особена комиссия, койго да опрѣдѣли: къмъ

кой отъ категориитѣ на инвалидитѣ по болѣсть или раняване болния трѣбва да се причисли.“

Приетъ безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Който не приема чл. 46 както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 45 а сега 47. (Чете):

„Чл. 47. Въ продължение на срока „безъ назначение“ болния получава само заплата по чина си, и длъжността му се счита врѣменно вакантна.

Забѣлѣжка. Лицата, които получаватъ заплата не по чинъ и длъжностъ, получаватъ половина отъ съдържанieto си.“

Приетъ отъ комиссията безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 47 както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Пенсии за военнитѣ лица и приравненитѣ съ тѣхъ за рани и болѣсти, придобити въслѣдствие изпълнение служебнитѣ си обязанности“.

Чл. 46 по проекта, а по закона 48. (Чете):

„Чл. 48. Нараняванията и слѣдствията имъ, както и болѣсти, получени при изпълнение на служебнитѣ обязанности въ мирно врѣме или военно врѣме и които даватъ право на пенсия, се раздѣлятъ на слѣдующитѣ четири категории:

I категория. Освѣнъ съвършенна неспособностъ за прѣхрана съ собственъ трудъ, но изисква се и чуждо прислужване.

II категория. Неспособностъ за прѣхрана съ собственъ трудъ.

III категория. Полуспособностъ за прѣхрана съ собственъ трудъ.

IV категория. Способностъ за работа за собствена прѣхрана съ явни затруднения.“

Прието отъ комиссията безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 48 както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Чл. 47 става 49. (Чете):

„Чл. 49. Опрѣдѣление на категории нараняванията, болѣститѣ и освидѣтелствуванieto на раненитѣ военни чиновове, става съгласно Правилника, изработенъ отъ Върховния Медицински Съвѣтъ, Височайше утвърденъ.“

Комиссията е приела този членъ безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 49, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Членъ 48 по проекта а по закона 50. (Чете):

„Чл. 50. Всѣко лице, ранено или заболѣло въ обстоятелствата, прѣдвидени въ чл. 48, подпадащо въ една отъ изложенитѣ въ сѣщия членъ категории, има право на пенсия отъ слѣдующия размѣръ: а) отъ първа категория — равна на $\frac{50}{60}$ части отъ пълната му заплата, която е получавалъ, безъ да се гледа, колко години служба има; б) отъ втора категория $\frac{4}{5}$; в) отъ третя категория $\frac{1}{2}$; и г) отъ четвърта

категория $\frac{1}{3}$ отъ оклада опрѣдѣленъ за инвалидитѣ отъ първа категория.“

Въ този членъ има нѣкои измѣнения които сж направени за да се изравнятъ съ чл. 19, въ който е опрѣдѣлено каква частъ отъ заплата трѣбва да бѣде за пълна пенсия.

Костовичъ: Г-да прѣдставители! Както виждате, както е въ законопроекта за пенсиятѣ, така и почитаемата комиссия го е приела, е увеличена много по-вече инвалидната пенсия отъ колкото е била въ закона създаденъ на 1886 г. Въ този законъ, г-да прѣдставители, по чл. 50 вий виждате първо, че всѣко лице ранено или заболѣло въ обстоятелствата, прѣдвидени въ чл. 46, подпадащо въ една отъ изложенитѣ въ сѣщия членъ категории, има право на пенсия отъ слѣдующий размѣръ: 1-во отъ първа категория — равна на първата му заплата, която е получавалъ безъ да се глѣда колко години е ималъ служба; 2-ро, отъ втората категория $\frac{4}{5}$ отъ пълната заплата, която е получавалъ и т. н.

Кои сж били причинитѣ та така лѣсно и слѣдъ три годишенъ опитъ да може да се измѣни вѣдомостъта № 1 отъ закона за пенсиятѣ, намъ е неизвѣстно, но отъ самата тѣзи вѣдомостъ № 1, азъ намирамъ, че инвалидната пенсия за г-да офицеритѣ е достатъчна, за да ги гарантира на пълно въ случай, когато тѣ са поболѣятъ или се наранятъ. Да се приеме, г-да прѣдставители, инвалидна пенсия на пълна сума за единъ, който и да билъ той, разбира се, зарадъ мене е съвършено необяснимо. Слѣдъ 35 годишна държавна служба като знаятъ, че слѣдъ извѣстни вносове г-да офицеритѣ могатъ да получатъ една пълна пенсия, то е достатъчно, но сега обаче да се приеме пълна инвалидна пенсия само по обстоятелствата, изложени въ закона, това нѣщо за мене е необяснимо, на и не вѣрвамъ, че почитаемото Нар. Събрание ще се съгласи да приеме чл. 50-ий тѣй, както е редактиранъ. Прѣдъ видъ на това, азъ моля почитаемото Нар. Събрание да се не съгласява нито съ г-на докладчика, както е приела този членъ комиссията, нито да приеме чл. 50, както е въ проекта, а да приеме както е гласувано и прието въ закона въ 1886 година.

Княжеский Коммисаръ Майоръ Петковъ: Г-да прѣдставители! Законътъ за инвалидитѣ, отъ 1886 година, дѣйствително съдържа една таблица за пенсиятѣ на тѣзи инвалиди, които ще бждатъ причислени къмъ разнитѣ категории. Размѣритѣ обаче сж такива, щото дѣйствително трѣбваше да се побърза да се измѣнятъ, тѣй като тѣ не удовлетворяватъ нуждитѣ на тѣзи хора, които подпадатъ въ тѣзи категории, за да могатъ да живѣятъ съ тѣзи пари, които имъ се отпусчатъ. Уважаемий депутатъ, който сега говори, казва, че не му били извѣстни причинитѣ, по които се изисквало измѣнението на тѣзи оклади. Дѣйствително, може би да не му сж извѣстни причинитѣ, но хората, които сж останали безъ крака, или нѣкъ семейства, които сж останали безъ баща, тѣ знаятъ твърдѣ добръ сѣщинскитѣ причини на това. Военното М-рство не е могло да не гледа съ присърдце на тѣзи оплаквания на тѣзи семейства, както и на хората, които сж останали безъ крака или ржцѣ въ врѣме на войната. — Закона за инвалидитѣ отъ 1886 г. беше създаденъ на бързо и съ приеманieto на такива раз-

мъри, дѣйствително се направи една грѣшка. Ако единъ офицеринтъ, който е билъ на служба и е получавалъ известна заплата, благодарение само на това обстоятелство, че когато интереситѣ на отечеството сж го повикали, той, безъ да гледа, какво остави надирѣ си, се е хвърлилъ въ опасностъ и е останалъ безъ кракъ или безъ рѣка и станалъ, за нещастие, неспособенъ, то трѣбва ли да гладува? Той се лишава отъ тѣзи срѣдства, съ които е могълъ да располага, ако бѣше останалъ здравъ и непокътнатъ само за това, защото е билъ толкова нещастенъ да остане безъ кракъ или рѣка. Освѣтъ това семейства, които тоже сж се радвали на тѣзи скѣпитѣ блага на своя мъжъ или баща, както се радватъ и всички ония на тѣхнитѣ другари, които сж се завърнали здрави отъ полето, тоже не трѣбва да се оставатъ съвършено да мрѣтъ отъ гладъ.

Прѣдъ видъ на тѣзи съображения, законътъ за инвалидитѣ трѣбваше часъ по-скоро да се отмѣни и да се даде удовлетворително възнаграждение на тѣзи, които за защитата на отечеството сж изгубили кракъ или рѣка, или пѣкъ сж оставили семейства. Ето съображенията, по които трѣбваше да се внесе този законъ и да се отмѣни старий, защото безъ това си нѣмаше смисълъ и защото то е повторение на това, което е било. — За туй единствената причина е тѣзи, да се даде удовлетворително възнаграждение на тѣзи, които сж пострадали за защитата на интереситѣ на отечеството.

А. Башевъ: Г-да прѣдставители! Дѣйствително, че въ законо-проекта споредъ чл. 48, сега 50 по гласуването, инвалидитѣ пенсии на офицеритѣ сж доста много увеличени отъ онѣзи, които бѣха прѣдвидени въ законътъ отъ 1886 год. и почти това увеличение е двойно. Азъ ще ви наведе само за чинътъ подпоручикъ, каква инвалидна пенсия прѣдвижда старий законъ и каква — новий. Както старийтъ, така сжщо и новийтъ дѣли инвалидитѣ на 4 категории: I, II, III и IV. Тѣзи категории, сега прѣди малко се опрѣдѣлиха споредъ новата номерация въ чл. 48. Това сжщото распрѣдѣление е и въ старий законъ. Въ старий законъ е казано: подпоручикъ отъ първата категория т. е., когато е осакатѣлъ, така щото, да има нужда отъ чужда помощъ, получава 1.680 лева, безъ да се гледа, да ли е подпоручикъ отъ пѣхотата, артилерията, или кавалерията, когато намъ е известно, че военнитѣ чинове въ кавалерията и артилерията получаватъ нѣщо повече отъ онѣзи въ пѣхотата. Така щото, споредъ както се прѣдвижда сега по чл. 50, излиза, че този, който е отъ първата категория, трѣбва да получава поне равно на пълната му заплата, която е получавалъ, безъ да се гледа, колко години служба има, или пѣкъ, както го е измѣнила комиссията $\frac{50}{60}$. Но, ако вземемъ да сравняваме заплата на подпоручикитѣ, ти възлиза нѣщо на 2.700 лева, така щото, единъ подпоручикъ ще получава приблизително около 2.000 лева, когато споредъ старий законъ, той имаше право да получава 1.680 лева, та както виждате тукъ има сега едно увеличение близо отъ 800 лева. — Отъ втората категория пѣкъ единъ подпоручикъ споредъ старий законъ щѣше да получава 1.200 лева, а сега — по новий — $\frac{4}{5}$, нѣщо около 2.100, та слѣдователно има увеличение отъ

900 лева. — Отъ третата категория, по старий законъ е 720 лева, а по новий $\frac{1}{2}$, значи около 1.350 лева, та слѣдователно и тукъ има едно увеличение отъ 630 лева. — Отъ четвъртата категория, по старий законъ е 432 лева, а по новий — $\frac{1}{3}$, значи 900 лева, повече, та за това излиза, че сега ще получава двойно; а изобищо казано сега по новий законъ излиза, че инвалидната пенсия въ случаи става двойна.

Ний знаемъ, че едно военно лице, за да покаже храбростъ въ една война, когато изпълнява службата си, трѣбва да знае прѣдварително, че той, ако остане сакалъ, държавата ще му даде помощъ, за да може да живѣе, а ако бжде убитъ, неговитѣ дѣтца ще бждѣтъ обеспечени; но за това пѣкъ, мене ми се чини, че трѣбва да се вземе въ съображение това, че държавата ще плаща на едно друго лице, което има да замѣсти неспособний за работа, а пѣкъ на инвалида трѣбва да му се плаща до такава стѣпень, до каквато се счита за възможно неговото поддържане. Наистина, може да се каже, какво е билъ кривъ той, ако, като е билъ на държавна служба, за да принесе полза на държавата, си е изложилъ гърдитѣ и въ слѣдствие на това, той е останалъ неспособенъ да работи и слѣдователно неспособенъ да заработва онѣзи пари, които по-напрѣдъ бяха му се давали, ако бѣше здравъ? Наистина това е така, но споредъ мене не може въ никой случай да се приравнява инвалида въ сжщото положение съ единъ човѣкъ, който дѣйствително още продължава да служи и още продължава да принася полза на държавата. За това не ще съмнѣние, че инвалидната пенсия трѣбва да бжде по-малка, защото той вече не може да принася никаква полза, а държавата само за признателностъ му дава известно възнаграждение.

Условията, г-да прѣдставители, при които е билъ гласуванъ старий законъ, даже повече сж благоприятствували на нашитѣ прѣдшественници, да бждѣтъ малко по-щедри, обаче тѣ още тогава сж намѣрили тѣзи сумми за достатъчни и за това сж отпуснали само такива сумми. — Законътъ е гласуванъ въ 1886 година и ми се чини, че тогава нѣмахме това икономическо положение, тѣзи нужди, които имаме днесъ, и които, може би, ще имаме въ бждѣще. Освѣтъ това, въ 1886 година прѣсия бѣха още причинитѣ за мнозина инвалиди; скоро бѣше се свършила войната; имаме прѣдъ кази си тѣзи, които бѣха пострадали и трѣбваше отечеството да имъ се притече на помощъ, за да имъ се обеспечи бждѣщето. Казвамъ, при тѣзи даже обстоятелства пакъ нашитѣ прѣдшественници сж много прѣдвидѣли и при всичкото желание да се помогне на тѣзи инвалиди, помогна имъ се до толкова, до колкото можѣше да се простира чергата на държавата. Ний знаемъ, г-да прѣдставители, че въ едно семейство, ако едно дѣте на единъ баща се разболѣе, или стане гърбаво, или каквато и друга махна да стане на неговото здравие, то кой е този родителъ, който не би се погрижилъ да поправи това свое дѣте? Сигуренъ е той, че ако го заведе въ Виена, Берлинъ, или други нѣкой градъ, гдѣто има медицински авторитети, въ мѣсець, или два ще да оздравѣе, но ако нѣма срѣдства, той не може даже да се пошавне и да отиде до окръжний градъ, за да го покаже на мѣстний лѣкаръ, или пѣкъ, ако отиде, той не ще

да бжде въ състояние да купи лѣкарството, което ще му прѣдпише лѣкарътъ. Той признава своята родителска обязанность, че трѣбва да го излѣкува и винаги ще му бжде прѣдъ очитѣ, ще скърби, но като нѣма срѣдства, нѣма какво да му направи и дѣтето ще си остане сакато, за което той ще съжелява, но нѣма какво да му направи. Заради това, ний колкото и да признаваме заслугитѣ на онѣзи хора, които въ сраженията сж добили рани, или сж станали неспособни за работа, колкото и да желаемъ да имъ помогнемъ, трѣбва сжщеврѣменно да вземемъ и нашето икономическо положение въ съображение и споредъ него да отпишаме. За това вмѣсто чл. 50 споредъ проекта, азъ прѣдлагамъ да се приеме редакцията на чл. 16 отъ старий законъ, който гласи: „Всички офицери ранени, или разболѣвши се въ обстоятелствата, прѣдвидени въ чл. 14, подпадаючи въ една отъ изложенитѣ въ сжщій членъ категории, иматъ право на пенсия, споредъ приложената вѣдомость № 1.“ Таблица № 1, нѣма да я чета, защото тя е изложена въ самий законъ.

За това, азъ правя прѣдложение да се приеме чл. 16 отъ старий законъ, като се замѣсти съ неговата редакция чл. 50, който сега се разглежда и да се вземе таблицата № 1, приложена при старий законъ за инвалиднитѣ пенсии отъ 1886 година.

Ст. Цвикю: Отказвамъ се.

В. Икономовъ: Г-да прѣдставители! Какъ ще се произнесете . . . (Не се чува). Азъ обаче намирамъ, че не ще бжде злѣ ако се прибави една забѣлѣжка, че наследниците на убитъ или загубенъ въ войната пенсионеръ се ползватъ съ правата прѣдвидени въ чл. 21, 22, 23, 24, 25 и 26 отъ настоящия законъ. Тая моя забѣлѣжка е мисля на мѣстото си, защото, както виждате, въ отдѣла за инвалиднитѣ никждѣ почти не се спомянава, какво ще става съ наследниците на тия избити офицери, които могатъ да погинатъ на бойното поле, или пъкъ които могатъ да умратъ при изпълнението на служебнитѣ си обязанности. Азъ мисля, че г-нъ Комисаря ще се съгласи съ тая моя забѣлѣжка, защото е твърдѣ умѣстна и г-да прѣдставителитѣ, надѣвамъ се, ще я приематъ.

Докл. Куцаровъ: Азъ мисля, че г-нъ Икономовъ, ако бѣше прочелъ чл. 33 и 54 по проекта, щѣше да види, че лицата, изброени въ чл. 22 по проекта, иматъ право да наследѣватъ пенсията на умрѣлитѣ; слѣдователно забѣлѣжката, която г-нъ Икономовъ прѣдлага, не може да бжде приета, защото е изяснено въ закона.

Княжеески Комисарь Майоръ Петковъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ Башевъ се косна до въпроса на инвалидността и се прострѣ дѣйствително твърдѣ много върху него. Азъ обяснихъ и по-рано, че, ако има нѣщо въ военната служба, което да заслужава особено насърчение, то е именно инвалиднитѣ хора да се обезпечатъ по възможности добрѣ. Защото, човѣкъ, който знае, че ако той остане безъ ржка или кракъ, или ако падне мъртавъ на бойното поле, неговото сѣмейство ще бжде напълно обезпечено отъ отечеството, тогава храбростта и има и смъртта не е страшна. Но когато единъ човѣкъ знае, че ако умре, или изгуби кракъ или ржка, като смѣта, че ще трѣбва да проси да се храни отъ послѣ, или пъкъ

неговото сѣмейство подирѣ смъртта му ще бжде поставено въ необходимостъ да проси и да се храни, тогава, когато смъртта се испрѣчва напредъ му, той почва да прави смѣтки, намѣсто да върви напредъ. Таблицата, която е поставена въ стария законъ за пенсията на инвалидитѣ, казахъ, че е съставена въ 1886 год. при едно голѣмо прибрѣзване. Ний нѣмаме много инвалиди офицери отъ 1886 год., но има нѣколко сѣмейства, които сж обезпечени твърдѣ лошо и Военното М-рство всека една година е било принудено, като е съзнавало тая малка обезпеченостъ, да прибрѣва къмъ едноврѣмни помощи и да дава възможность на тия хора да могатъ да живѣятъ. Така щото азъ ви моля, ако искате да направите добрина на войската, то именно, направете хората, които отиватъ да се жертвуватъ за интереса на отечеството, да мислятъ, че отечеството ги е обезпечило.

Колкото за туй, гдѣто каза г-нъ Башевъ, че трѣбвало да се простиратъ споредъ чергата си, това е дѣйствително вѣрно; но не трѣбва да се забравя и това обстоятелство, че това, което сж направили хората, ний поне отъ части трѣбва да го направимъ. Разгърнате, които щете закони на другитѣ държави и ще видите, че всеки единъ инвалидъ, който съпада въ извѣстна категория, получава много повече, отколкото оня, който получава пенсия за извѣстно число изелужени години.

Ето защо, г-да, азъ ще ви моля още единъ път да не направимъ втора грѣшка съ закона, защото иначе нѣмаше смисълъ да се внася, да приемете членътъ, както е приетъ отъ самата комиссия.

Руменовъ: Г-да прѣдставители! Разисква се въпроса относително разликата въ повече на пенсията на инвалидитѣ, която е направена сега въ настоящия законъ, отъ прѣдписания законъ, който е изработенъ прѣзъ 1886 год. Говори се по тоя въпросъ и г-нъ Княжеески Комисарь дойде до заключение, че трѣбва да се приемѣ членътъ, както е приетъ отъ комиссията. Мене ми се струва г-да прѣдставители, че тогава именно ще направимъ погрѣшка, ако останатъ пенсията на инвалидитѣ такива голѣми и съ такава разлика отъ ония прѣдвидени въ закона отъ 1886 год., защото, ако допуснемъ да има разлика въ таблицата на оня законъ отъ тоя, ще стане една бъркотия и ний не ще знаемъ, какво да правимъ съ ония инвалиди, които сега получаватъ пенсия по стария законъ, и, ония които сега може да се ранятъ и да получатъ пенсия, защото въ края на тоя законъ, който сега се разисква, чл. 64 суспандира изцѣло закона за инвалидитѣ отъ 1886 год. Така щото струва ми се, че ако приемемъ така чл. 48 съ това увеличение, каквото е сега, ще направимъ такава една грѣшка, която не трѣбвало би да направимъ.

Моето мнѣние е, както каза и г-нъ Башевъ, да остане първата таблица, както е помѣстена тя, съ това сжщо съдържание, въ прѣдписания законъ, отъ 1886 год., тъй като чл. 64 отъ настоящия законъ, суспандира изцѣло оня законъ и той не може да остане, понеже се замѣства. Моето мнѣние е сжщо таково, какво каза и г-нъ Башевъ. Азъ поддържамъ, че трѣбва да остане оная таблица, каквато е въ закона отъ 1886 год.

Ж. Костовичъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ Комисаря възрази, както на мене, така и на г-нъ Башева, че нашитѣ доводи, които сме прѣдставили за оборване членѣтъ отъ законопроекта не били основателни. Че инвалиднитѣ пенсии по закона отъ 1886 год. не били достатъчни и че трѣбвало да приемемъ да се увеличатъ. Расправи г-нъ Комисаря, че на други мѣста, въ други страни хората инвалиди се ползвали съ по-голѣми права, или обръщало се по-голѣмо внимание къмъ инвалиднитѣ пенсии, отколкото къмъ ония пенсии, които се давали за изслужени години. Расправи ни, че това е нравствена черта и че слѣдователно ний сме длъжни да приемемъ члена, както е въ законопроекта, защото законѣтъ отъ 1886 год. станалъ доста на бързо и като такъвъ не могълъ до достигне цѣльта си. Г-да прѣдставители! Г-нъ Башевъ прочете таблицата и вий видѣхте, какво именно се е плащало тогава по разнитѣ категории, когато нѣкой стане инвалидъ. Вий видѣхте, г-да прѣдставители, че сумата, която се е давала отъ държавното съкровище на инвалидитѣ, е била повече отъ $\frac{1}{2}$ отъ тѣхнитѣ плати. слѣдователно азъ мисля, че това единъ нѣтъ прѣвдвидено въ закона е достатъчно. Г-нъ Башевъ расправи още, че неспрѣмъжно държавата, когато участвува, или когато дава инвалидна пенсия, тя гледа и на това, тя зима прѣдъ видѣ, че на мѣстото на лицето, което е вече изгубило кракъ или ржка, или което е вече неспособно да работи, или станало по-малко способно да работи, тя държи друго едно лице на което дава заплатата, съ една рѣчь на едного по-малко, а на другигото повзече за трудѣтъ и службата, която върши. Сега да видимъ, г-да прѣдставители, да ли не е достатъчна тая пенсия, споредъ таблицата отъ 1886 год.? 1680 лева се даватъ на единъ подпоручикъ, когато бжде неспособенъ за работа, а колко години е служилъ, не му се гледа врѣмето, даже единъ или два дни да е служилъ, това не се гледа. Послѣ дава се на поручикъ 2080 лева, като не се гледа, да ли е служилъ повече или по-малко. И така слѣдва понататкъ въ таблицата. Питамъ сега, г-да прѣдставители, да ли сж достатъчни тия инвалидни пенсии и да ли Нар. Събрание въ 1886 год. не е могло достатъчно да вникне въ тоя въпросъ, за да гласува законъ за инвалидитѣ? Ний знаемъ, че въ 1886 год. г-да прѣдставителитѣ, когато създадоха тоя законъ, бѣха много повече въодушевени, защото прѣдъ себе си гледаха още жертвитѣ отъ войната и тѣ създадоха тоя законъ. Ако земемъ положението на нашия бюджетъ по настоящемъ и го сравнимъ съ оня отъ 1886 год. ще намѣримъ голѣма разлика. Сега най-сѣтиѣ да увеличаваме пенсиятѣ на инвалидитѣ, азъ намирамъ за неосновно.

Прѣдъ видѣ на всичко това, азъ моля почит. Нар. Събрание да приеме редакцията, прѣдложена отъ г-на Башева, както е въ чл. 16 отъ вѣхтия законъ, съ таблицата № 1 отъ сжщия законъ гласуванъ прѣвъ 1886 год. (Гласове: Исчерпанъ е въпросѣтъ).

Хр. Дюкмеджиевъ: (Гласове: Исчерпанъ е въпросѣтъ). Азъ като желая да кажа нѣколко думи по въпроса, който се разисква сега, разбира се, не за това да обясня до колко азъ мисля, да ли ний достатъчно възнаграждаваме заслугитѣ или не; но само за това да кажа, че не можъ никога

да се съглася, когато именно се работи такъвъ законъ, всѣкога да се указва на туй, че човѣкъ който знае, че е обеспеченъ, храбъръ билъ на бойното поле. Азъ мисля, че това не е достатъчно, защото военната служба е задължителна и всѣки единъ, когато отива да се бие, не отива да защищава жената и дѣцата си, а отечеството. Никога единъ истински патриотъ нѣма да се бие съ по-малка храбростъ, ако му се платятъ 100 гр. по-малко. Азъ вѣрвамъ, че ако единъ патриотъ съзнава истинската цѣль, защо се бие, той ще се бие еднакво, ако е и по-малка пенсията. Кое е по-хубавото да се обѣщава и да се не дава, или по-малко да се обѣщава и да се дава, както казва турската пословица: „азъ веренъ джанданъ вериръ, чокъ веренъ мадданъ вериръ.“ Не вѣрвамъ да има ни единъ прѣдставителъ, който да не съжалява такива хора, които сж пострадали на бойното поле, но най-послѣ трѣбва да се смѣта отъ гдѣ ще се зима тая пенсия. Има доста примѣри, че може да има болъ айлъци, или други работи, плащани отъ държавата, но хората ги зиматъ въ 5 или въ 10 мѣсеци по единъ нѣтъ. Затова азъ може би, даже съжалявамъ, че не можемъ да възнаградимъ тия хора, както би трѣбвало, но не сме ний виновати, защото нашето положение, толкова ни помага. Прѣдъ видѣ на това, присъединявамъ се къмъ прѣдложението на г-на Башева и моля г-нъ Княжеския Комисарь да се съгласи на това прѣдложение и то за сега, защото по-добрѣ ще бжде една идуща камара да дойде да повиши пенсиятѣ, отколкото да дойде да ги намалява. Азъ мисля, г-да прѣдставители, че трѣбва да направимъ така, не отъ това, че се скжнимъ и не цѣнимъ тия заслуги, но отъ това, че не можемъ да даваме повече. За туй азъ ще моля г-да прѣдставителитѣ да се съгласятъ да приематъ прѣдложението на г-на Башева, мисля, нѣма нищо да сгрѣшатъ (Гласове: Исчерпанъ е въпросѣтъ).

Прѣдсѣдъ: Има записани още двама души. (Гласове: Исчерпанъ е въпросѣтъ).

М-ръ Ст. Стамболовъ: Азъ мисля, г-да прѣдставители, че дѣйствително туй, което говориха нѣкои, може да си има до нѣкадѣ основанията, но като вотирахте вече въ закона пенсия за изслужено врѣме, ще дойде работата, че нѣкой нѣтъ тоя, който ще отива да се бие, ще каже по-добрѣ да си остана у дома, служилъ съмъ вече 20 год. ще получа по-голѣма пенсия отколкото, ако ида се бия и ме убиятъ или ранятъ. Така щото тия смѣтки наистина може да не ги правятъ храбритѣ хора, но може да се намѣрятъ нѣкои, които да ги направятъ. Подиръ това вий виждате, г-да прѣдставители, че оная таблица е правена, когато имаше само капитани въ нашата войска и 2—3 майори и като се направи хубава смѣтка, излиза, че нѣкои отъ офицеритѣ иматъ право на пенсия повече отъ $\frac{3}{4}$ отъ заплатата си, когато други нѣматъ това право. Напр. подпоручикъ, който получава 2100 лева заплатата, като му се смѣтне $\frac{3}{4}$ отъ заплатата, ще получи по първата категория по-малко пенсия, отколкото таблицата прѣдвизжда. Ако се зематъ $\frac{3}{4}$ отъ неговата заплатата ще излѣзе, че му се пада да получи близо около 1500 лева, когато таблицата прѣдвизжда 1680 лева. Т. е. справедливо пада му се да получи по-малко. Ако

вървимъ по сжция редъ на таблицата той, който е билъ майоръ или полковникъ, щомъ е отъ сжщата категория, той ще получи по-малко отъ подпоручика, въ сравнение на заплатата си. Нѣма да има слѣдователно една справедлива равномерностъ въ разпрѣдѣление на пенсиятъ. Ето защо азъ мисля, че могло би да се постигне сжщата цѣль, ако стане така: инвалидитъ отъ първа категория да получаватъ $\frac{3}{4}$ отъ заплатата си. Направете сега смѣтката и ще видите, че отъ 2100 лева заплата, $\frac{3}{4}$ ще излѣзатъ по-малко отколкото е прѣдвидено въ таблицата. Но разбира се понататкъкъ като се отива по градации, ще се уравни. Подиръ това отъ втора категория инвалидитъ да получаватъ $\frac{1}{2}$ отъ заплатата си; третия категория $\frac{1}{3}$ и четвъртата $\frac{1}{4}$. По тоя начинъ ще намѣрите приблизително почти сжщитѣ сумми, само че ще има една пропорция на съразмѣрностъ мѣжду пенсиятъ, които ще получаватъ военитѣ лица отъ разнитѣ категории. Азъ мисля, че това е доста справедливо и приемливо. Нѣма резултата му да се отличава много отъ тая таблица, която се намира въ закона.

А. Башевъ: Азъ направихъ едно прѣдложение, но отъ обяненията, които даде г-нъ М-ръ Прѣдсѣдателъ, азъ напълно се съгласявамъ съ това негово прѣдложение, защото ако направимъ смѣтка излиза така. Напр. ако вземемъ отъ заплатата на подпоручикъ който получаватъ 2.100 лева и му остане $\frac{3}{4}$, то оставатъ отъ платата му 1.500 лева, половина 1.050, а по стария законъ първата категория е 1.680, втората 1.200 лева, $\frac{1}{3}$ частъ за третата категория е 720 лева споредъ таблицата, а тукъ ще имаме 700 лева, а по 4-та 432, значи 500 лева и нѣщо. Тѣй щото азъ съмъ съгласенъ съ мнѣнието на г-на М-ра Прѣдсѣдателя.

Прѣдсѣд: Понеже г-нъ Башевъ си оттегля прѣдложението, ще дамъ на вотирание както се поправи отъ г-на М-ра Прѣдсѣдателя. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл: (Чете):

„Чл. 51. За инвалидитъ отъ четиритѣ категории пенсията се смѣта: 1) отъ заплатата по длъжността, която сж заемали въ врѣме на постражданieto имъ, когато пенсионирването става непосредствено слѣдъ постражданieto, 2) отъ заплатата по длъжностъ, която сж заемали въ врѣме на пенсионирването, когато подиръ постражданieto имъ сж били назначавани на друга длъжностъ, и 3) отъ заплатата по чина, въ който се уволюватъ.“

Прѣдсѣд: Ще се гласува. Който не приема чл. 51 както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл: (Чете):

„Чл. 52. Ако единъ раненъ или боленъ, причисленъ къмъ една отъ категориитѣ, вслѣдствие на сжществуващитѣ вече рани или болѣсти пострадае, отъ послѣ повече, то той може да бжде причисленъ — къмъ една по-горна категория, ако се окаже, че това увеличение на болѣщата е дѣйствително слѣдствие отъ сжществуващитѣ болѣсти или поврѣждениа.“

Прѣдсѣд: Ще се гласува. Който не приема чл. 52 както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл: (Чете):

„Чл. 53. Инвалидитъ отъ II, III и IV категории, ако би имали право на пенсия за изслужено врѣме въ годѣмъ размѣръ отъ колкото имъ се пада за инвалидността имъ, получаватъ по годѣмата пенсия.“

Прѣдсѣд: Ще се гласува. Който не приема чл. 53 както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл: (Чете):

„Чл. 54. Инвалидитъ войници и приравненитѣ съ тѣхъ получаватъ пенсия въ размѣри, показани въ слѣдующата таблица.“

В. Икономовъ: Нека се прочете таблицата и по нея ще говоря, защото тя е свързана съ члена.

Докл: (Чете):

„Таблица

Наименование на званята	I категория	II категория	III категория	IV категория
Фелдфебель отъ свѣрхсрочна служба	840	600	300	240
Фелдфебель отъ обязательна служба	600	480	240	140
Старши унтеръ-офицеръ отъ свѣрхсрочна служба	720	540	270	210
Старши унтеръ-офицеръ на обязательна служба	540	420	210	180
Младши унтеръ-офицеръ	480	360	180	150
Рядовой	360	300	150	120

В. Икономовъ: Г-да прѣдставители! Прието е, че когато се дава извѣстенъ законопроектъ на комиссия, ти, по мое мнѣние нѣма право да увеличаваш повече отъ това, което правителството е намѣрило за нужно да тури по извѣстни параграфи. Както виждате въ данния случай комиссията по таблицата, която ни излага въ чл. 54, излиза, че тя е увеличила всѣка една категория въобще и на всѣки чинъ по една сума отъ 400 лева. Тѣй напр. въ таблицата, която Военното М-рство прѣдвижда съ законопроекта за фелдфебель — инвалидъ отъ първа категория, е прѣдвидена 840 лева, а комиссията е увеличила суммата на 1.200. Сега доводитъ на комиссията сж, че, защо сж прѣдвидени въ законопроекта сумми малки и не достатъчни да удовлетворитъ поне необходимоститѣ на пенсионеритѣ. Азъ мисля, г-да прѣдставители, че тѣзи доводи не сж достатъчни за да ви убѣдятъ, че вий трѣбва да дадете повече отъ онова, което Военното М-рство е намѣрило за добръ и благословно. Военното М-рство, за да направи тѣзи таблица въ законопроекта, се е ржководила отъ съображението, като е имало прѣдъ видъ нуждата отъ фелдфебели, както напр. и отъ унтеръ-офицеритѣ и редовитѣ, взело прѣдъ видъ положение-

нието на лицата, на които се отпуска тѣзи пенсия и категориятъ и съобразно съ това е турнала една сума, която да удовлетвори нуждитѣ на закона. Прѣдъ видѣ на това, че виждамъ такова огромно увеличение тукъ, щото то е неприемливо и азъ не вѣрвамъ вий да се съгласите и ето още по какви съображения. Имаме вече ний хора, които сж взели участие въ разни битки, напр. като опълченци. Но има законъ за тѣхъ. Тукъ дойдоха опълченци съ свидетелства, че не сж способни за никаква работа, и ний намѣрихме за благословно да отпустнемъ на едного 300 лева годишно за обдържане него и семейството му. Разве ний нѣмаме прѣдъ видѣ съображенията, че този човѣкъ трѣбва да живѣе. Значи ний сме оцѣнили, че дѣйствително достатъчно сж 300 лева и слѣдователно отпустнахме 300 лева. Разбирамъ 300, разбирамъ 500, но Военното М-рство отдава 800 лева и комиссията не намира достатъчно суммата, а прибавя още по 400 лева, което мисля, че е не приемливо, тѣй като е прѣкалено. Виждате, че всичкитѣ цифри сж увеличени кои съ 400, кои съ 300 лева. Азъ моля Нар. Събрание, както и комиссията вѣрвамъ е съгласна, а така и г-нь М-ръ, който още като е внелъ законопроекта се съгласилъ, — щото таблицата да остане както си е въ законопроекта. (Гласове: Прието).

Докл.: Г-да прѣдставители! Комиссията при разискванието на таблицата и увеличението суммитѣ е имала слѣдующето прѣдъ видѣ, че въ всички почти сесии на Нар. Събрание вий виждате, че всички пенсионирани хора подаватъ прошения да искатъ да имъ се увеличи пенсията, като казватъ, че отпустната имъ пенсия не може да удовлетвори необходимитѣ имъ нужди. Като имамъ прѣдъ видѣ, че тукъ дѣйствително на пенсионеритѣ отъ 4 категория се отпуска 120 лева годишна пенсия, намирамъ, че трѣбва да се увеличи и на тѣзи, които плащатъ и които трѣбва и да взиматъ. Обаче за успокоение духътъ на г-на Икономова, отказвамъ се отъ доклада и приемамъ таблицата както е въ проекта, на която и комиссията е съгласна.

Прѣдсѣд.: Понеже г-нь докладчикъ се отказва отъ доклада, мисля, че нѣма какво да се говори. Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори? (Гласове: Не желаетъ). Който желаетъ да се говори, да си вдигне ржката. (Само двама вдигатъ). Значи нѣма да се говори. Който не приема чл. 54 съ таблицата, както е въ проекта, да си вдигне ржката. (Само единъ вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Чл. 55. Всичкитѣ лица, които въ врѣме на война ще бждатъ повикани подъ знамената, за получаване инвалидна пенсия, се ползватъ съ сжнитѣ права, както и другитѣ военни лица, споредъ чина и званието имъ.“

Тѣ се обръщатъ съ прошения и заявления за пенсия къмъ военския началникъ, въ окръжнето на когото живѣятъ.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 55 тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Пенсия за наследниците на убити или умрѣли отъ рани или болѣсти лица.“

Чл. 56. Наследниците на умрѣлитѣ инвалиди получаватъ пенсия въ размѣръ опрѣдѣленъ въ чл. 22, 23, 24 и 25, изъ окладитѣ на инвалиднитѣ (чл. 49).

Забѣлка. За наследниците на убититѣ или умрѣлитѣ прѣди пенсиониранието имъ се опрѣдѣля пенсия по окладитѣ за „инвалидитѣ отъ първа категория“.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 56-й тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Чл. 57. Наследниците на долнитѣ чинове получаватъ пенсии, опрѣдѣлени въ слѣдующата таблица.“

Таблица

З в а н и я	Вдовица съ 3 и повече дѣца, или 3 и повече сираци	Вдовица съ 1 до 3 дѣца или отъ 1—3 сираци	Баща и майка или вдовица безъ дѣца	Само баща или майка
Фелдфебель свѣрхсрочень	720	600	300	260
Фелдфебель срочень	540	480	240	210
Старши унтеръ-офицеръ на свѣрхсрочна служба	600	540	270	240
Старши унтеръ-офицеръ на обязательна служба	450	380	190	120
Младши унтеръ-офицеръ	360	300	150	108
Рядовой	240	210	108	96

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 57-й тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Рѣда за отпущане инвалиднитѣ пенсии.“

Чл. 58. Лицето, което иска да се отгѣгли въ пенсия по рана или болѣсть, добита въ врѣме на война или въ мирно врѣме въслѣдствие на службата, за да се опрѣдѣли къмъ коя категория на инвалидитѣ подпада, заявява писмено на непосредственното си началство, като приложи документитѣ, които доказватъ, че е ранено или заболѣло въслѣдствие на службата; а непосредственното началство изисква освидѣтелствуването на лицето, споредъ чл. 40, алинея първа и поставянието му въ една отъ категориитѣ за инвалидитѣ.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 58-й тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Чл. 59. Лицето, което е напуснало службата по рана или болѣсть, безъ да е опрѣдѣлено къмъ коя категория на инвалидитѣ подпада за пенсия, ако въ послѣдствие поиска такава, заявява писмено до онова бригадно управление,

въ района на което живѣе, като приложи документи, отъ които да се вижда, че раната или болѣстѣта е добила до като е билъ на дѣйствителна служба въ войската, въ война или въ мирно врѣме въслѣдствие на службата; бригадното управление назначава комиссия споредъ първа алинея отъ чл. 40 за свидѣтелствување и опрѣдѣление, въ коя категория на инвалиднитѣ подпада.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 59-й тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Чл. 60. Долнитѣ чиновне, за да получатъ пенсия, заявяватъ писмено до военския началникъ, въ окръжнето на когото живѣятъ, като приложатъ всички документи, които доказватъ тѣхнитѣ права за инвалидна пенсия; военския началникъ прѣбираца заявленията наедно съ документитѣ въ най-близкото бригадно управление, а това послѣдното назначава комиссия споредъ алинея първа отъ чл. 40, въ най-близкия за долнитѣ чиновне полкъ за освидѣтелствување и причисливање къмъ една отъ категориитѣ за инвалиднитѣ.

Наслѣдницитѣ на умрѣлитѣ инвалидни пенсионери, на убититѣ въ врѣме на война или въ мирно врѣме въслѣдствие изпълнение служебнитѣ си обязанности, за да получатъ пенсия, правятъ писмени заявления до мѣстния военски началникъ, като прилагатъ и документитѣ, които доказватъ тѣхнитѣ права за пенсия, а военския началникъ ги прѣпраца въ най-близкото бригадно управление.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 60-й тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Чл. 61. Бригаднитѣ управления въ случаитѣ, когато по заявленията се изискватъ извѣстни формалности, слѣдъ извършването имъ, а въ противенъ случай веднага, прѣпрацатъ заявленията на лицата, за които се говори въ чл. 57 и 58 въ Военното Министерство за опрѣдѣление пенсия, съгласно чл. 47, 49 и 51 отъ настоящия законъ.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 61-й тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Часть III.

Послѣдни распорѣждания.

Чл. 62. Заявленията за пенсия, както и документитѣ, които се прилагатъ при тѣхъ, се освобождаватъ отъ гербовъ сборъ.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 62-й тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Чл. 63. Прилагането на настоящий законъ, опрѣдѣляваното, какви документи да се искатъ за добавяние

правото на пенсия и прочее, става по особенъ правилникъ, одобренъ отъ Министерский Сѣвътъ и утвърденъ съ Высочайши Указъ.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 63-й тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Чл. 64. Водението дѣлата и държанието регистри за всички пенсионери отъ военното вѣдомство се възлага на особенно отдѣление при Министерството.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 64-й тѣй, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: (Чете):

„Чл. 65. Настоящия законъ се простира и върху службата, която е прѣкарана прѣди издаването му.“

Чл. 65 както виждате г-да е измѣненъ съ съгласието на Книжеския Коммисаръ.

В. Икономовъ: Азъ, както напрѣдъ въ комиссията, сжщо и сега заявявамъ, че въ отношение на чиновницитѣ и лѣкаритѣ да имъ се смѣта отъ деня на постѣпването имъ на служба, по военното вѣдомство, защото иначе ще бжде съвършено нелогично. Сега единъ лѣкаръ прѣдположете си отъ освобождението на самъ до прѣди три мѣсеци, прѣди да се гласува този законъ бѣше на друга държавна служба, а сега прѣди три мѣсеци постѣпилъ на военна служба като лѣкаръ и безъ да внемъ нѣкакъвъ вносъ да отидемъ да го включваме и него въ категорията на военнитѣ. Разбирамъ за военнитѣ лица казахъ го и по-напрѣдъ. За военнитѣ лица цѣлѣта е да се върнемъ назадъ и както е изложено въ доклада е да не остаряватъ въ войската, а пакъ лѣкаритѣ нѣма да остаряватъ както и другитѣ чиновници, като дѣловодители и прочее. Азъ мисля, че на тѣзи лица нѣма да се счита и врѣмето прослужено въ други вѣдомства, а ще се смѣта тѣзи сума само отъ деня на постѣпването имъ по военното вѣдомство. Тѣй щото азъ моля прѣдставителството и почитаемата комиссия, да приематъ това измѣнение.

Княжеский Коммисаръ Майоръ Петковъ: Г-да прѣдставители! Що се отнася до тѣзи чиновници, за които г-нъ Икономовъ говори, да може да имъ се вземе въ смѣта служба, която сж прѣкарали по разни други вѣдомства, азъ мисля, че трѣбва да се направи това, което е направено за учителитѣ.

Въ чл. 8-й, мисля отъ закона за учителитѣ е казано, че миналата служба се смѣта 70%, до колкото помня на мѣсто сто на сто. Така щото съ това измѣнение мисля и г-нъ Икономовъ ще се удовлетвори, а така сжщо вървамъ, че интереситѣ както на чиновницитѣ, тѣй и на хазната ще бждѣтъ запазени.

Х. В. Холевичъ: Г-да прѣдставители! Обясненията, които даде г-нъ Икономовъ по втората алинея, която се отнася да се отпуска и на лѣкаритѣ и чиновницитѣ слу-

живши по военното вѣдомство още отъ 1879 или 80 година, това споредъ менъ именно е неприемливо и защо да допустнемъ, че единъ лѣкаръ прѣди 2, 3 или 5 дена, който билъ вѣнъ волнопрактикующъ, какъвто и да поема военния мундиръ и на такъвъ трѣвало да се счита, че толкова години е служилъ въ войската, както и за чиновництѣ по военното вѣдомство, това не може да се допустне. За това азъ поддържамъ мнѣнието на г-на Икономова и ще моля, щото лѣкаритѣ и чиновництѣ по военното вѣдомство да нѣматъ право да се ползватъ тѣй, както го е гласувала комиссията, но да иматъ право на пенсия отъ дена на назначението имъ по военното вѣдомство. (Гласове: Вѣрно!)

М. Милевъ: Г-да прѣдставители! Тѣй, както е създаденъ този членъ отъ комиссията, наистина ще накара всѣкого отъ прѣдставителитѣ да дойде до онова печално заключение, че комиссията не се е отнесла както трѣбва, (Гласове: Вѣрно), както се е отнесла тѣзи комиссия, която е съставила този законопроектъ по Военното М-рство. Отъ гдѣ на вѣдѣ единъ околийски лѣкаръ, който е служилъ да прѣдположимъ 10 години въ една околия като лѣкаръ и тѣмо слѣдъ истичанието на 10 години дойде, обляче се съ воененъ мундиръ, сѣди шесть мѣсеци и казва на бригадниа командиръ: тѣй като имамъ документи, че съмъ служилъ 11 години, моля да ми се опрѣдѣли пенсия.

Извѣстно ви е, г-да прѣдставители, че единъ околийски лѣкаръ не получава повече отъ 300 лева, а щомъ стане воененъ, ще получава като капитанъ 500 лева, а като майоръ нѣщо около 700 или 800 лева. Позволете ми да ви кажа, че ще се намѣрятъ хора измежду докторитѣ, макаръ че да не е добръ да се говори противъ тѣхъ, но позволете ми да кажа, че ще се намѣрятъ такива, които, като сж служили 10 години съ по 300 лева на мѣсецъ, ще се помжчатъ на 11-та година да облякнѣтъ военния мундиръ, да прослужнѣтъ 6 мѣсеци, да получаватъ 7—8 хиляди лева и веднага да искатъ пенсия и слѣдъ това да си практикуватъ пакъ занаята. Позволете ми да кажа, че такъвъ законъ не може да се създаде никждѣ било въ Африка или другадѣ. За това, като се присѣдинявамъ къмъ мнѣнието на г-на прѣдговорившия ще моля този членъ да се махне съвършено, защото това ще бѣде позоръ за събранието, ако се приеме.

Княжескии Коммисаръ Майоръ Петковъ: Г-да прѣдставители! Тѣй като за тѣзи чиновници може би разбира се въ скоро бѣдѣще да се внесе законопроектъ за чиновництѣ по другитѣ вѣдомства, нѣма съмнѣние, че тамъ ще бѣде прѣдвидено това, за да можнѣтъ да се въползватъ отъ службата, която сж прѣкарали въ военното вѣдомство. Заради туй, азъ съмъ съгласенъ да остане старата редакция въ законопроекта.

Докл: Г-да прѣдставители! Комиссията, когато измѣняваше този членъ, имаше прѣдъ видѣ, че понеже ще бѣде внесенъ общъ законъ за чиновництѣ, слѣдователно нѣмаше причини да лишимъ отъ пенсия тѣзи чиновници, които се намиратъ сега на длѣжностъ по военното вѣ-

домство. За това е прѣдвидѣла да нѣ се считатъ и държавнитѣ служби.

Г-нъ Милевъ казва, че позоръ щѣло да бѣде, ако подобно нѣщо се приеме отъ Нар. Събрание. Ако единъ лѣкаръ, който служи за 300 лева мѣсечно и като приемемъ този членъ щѣлъ да дойде нѣкой лѣкаръ да сѣди 3 дена въ Военното М-рство и да поиска пенсия. Съжалявамъ г-на Милева, че не е разбралъ, че то се отнася за тѣзи лица, които се намиратъ сега на служба.

Понеже комиссията е съгласна съ старата редакция, нѣмамъ какво по-нататѣкъ да говоря.

А. Башевъ: Азъ ще направя едно прѣдложение за една дума да се вмѣсти, за да се избѣгнѣтъ всѣкакви недоразумѣния. Мисля комиссията ще се съгласи да се каже тѣй: „Настоящия законъ се простира и върху службата по военното вѣдомство, която е прѣкаралъ прѣди издаванетоъ му“.

Княжескии Коммисаръ Майоръ Петковъ: Съгласенъ съмъ съ това.

Прѣдсѣд: Понеже г-нъ Коммисаръ е съгласенъ съ това, ще дамъ на вотирание.

З. Градинаровъ: Искамъ думата.

Прѣдсѣд: Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори? (Гласове: Не желаетъ). Който желаетъ да се говори, да си вдигне ржката. (Болшинство). Ще се говори.

З. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Внѣ видѣхте щедростта на комиссията, която сме избрали, че е съвършено изопачила първата редакция на този членъ, къмъ който ни прѣдлага една скромна прѣпорѣка, която, благодарение сега на г-на докладчика, че се съгласи съ г-на Коммисаръ, да си остане члена, както си бѣше и г-нъ Башевъ прѣдложи една малка редакционна поправка да се приеме члена така, както е въ законопроекта съ малки едни измѣнения, щото да се разбира по-ясно самия законъ. Ми се чини, че, ако вникнете добръ въ този членъ, който ще се гласува сега, ний трѣбва да го разгледаме много по-обширно и по-обстоятелствено. Азъ не можъ да се начудя на тѣзи, които се съгласяватъ съ тѣзи редакция на този членъ, когато трѣбва да се прѣкара съвършено другъ единъ принципъ. Нашиятъ едноврѣменни господари казваха така: „Алмамакъ вермее аллаха махсусъ“. Т. е. да даваме, безъ да вземемъ, е работа само на Бога, и тѣзи хора, които нищо не сж внесли въ нѣкоя каса, щомъ се приеме този законъ, ще кажатъ: давайте сега пари. А опѣзи, които ще да останнѣтъ слѣдъ издаванетоъ настоящия законъ, тѣ, като че сж грѣшници може би противъ Бога или противъ народа или измѣнници, или поборници, но тѣ трѣбва да внеснѣтъ извѣстенъ отбивъ и само тогава да се ползватъ отъ привилегитѣ на този законъ.

Питамъ: гдѣ е логиката, гдѣ е правдата? Какво е виновенъ този офицеринъ, който днесъ излиза отъ Военното Училище да плаща 4—5%, а онзи, който е служилъ по-прѣди, безъ да е внесълъ нѣщо по-прѣди, щомъ се вотира

този законъ, да каже: дайте ми пари. Най-напрѣдъ ний прѣд-видехме въ този законъ въ чл. 3-й, ако се не лъжа, че първия срокъ е 10 годишна служба за право на пенсия. Но слава Богу имаме 12 и 14 годишни служаци. И ако вземемъ друга една алинея на чл. 4-й, гдѣто се хортува за Румжния, Сърбия и Руссия и пр. и пр., ний ще намѣримъ хора, които сж служили по 15—20 години. Тѣзи хора, когато сж постѣпили на служба, безъ да сж разбирали, че ще дойде единъ такъвъ прѣкрасенъ день за България, за да се изработи такъвъ законъ и при такива едни нормални врѣмена да се ползватъ отъ създадения законъ. Защо? Кое нѣщо ни подбуди на това? Да ли тѣхнитѣ заплати, които сж получавали, сж биле малки и за туй сега трѣбва да имъ се даде нѣщо повече отъ онова, което сж получавали? Ако се съгласимъ, че тѣхнитѣ заплати сж малки, тогазъ да! Стига да излѣзе нѣкой да ме убѣди, че нашия подпоручикъ получава 4.000 лева, а въ Англия получава 6.000 лева само за това, че тамъ мѣсото се продава 3 лева оката, а въ България 40 стотинки, въ Англия квартирътъ 100 л. на мѣсеца, а въ България 20 л., то е друго нѣщо. Но ако въ България получава единъ капитанинъ 5.400 л. въ сравнение съ единъ капитанинъ, който въ Англия получава 6.000 лева, то на Българския иде тройна заплатата, отъ колкото въ Англия, и за тѣзи тройна заплатата трѣбвало да се простиратъ тѣхнитѣ права и привилегии и върху службата, която сж прослужили отъ освобождението насамъ. То е най-голѣма несправедливостъ. То е да дадемъ на единъ човѣкъ едно нѣщо, безъ да го е заслужилъ и безъ да е внесълъ единъ сантимъ въ нѣкоя каса. Разбира се, че законитѣ, които една Камара създава, трѣбва да иматъ обратна сила само тогазъ, когато този, който прѣдлага това, да ни убѣди въ необходимостта. А общо приетото правило е че законитѣ не можтъ да иматъ обратна сила. Ако г-нъ Княжеский Комисаръ, който защитава настоящия законъ, излѣзе и ни убѣди въ необходимостъ на това, че трѣбва да има този законъ обратна сила, и то съ 12 години назадъ, и като докаже своитѣ мотиви, всеки, вървамъ, който обича своето отечество и армията, отъ които е членъ, ще се съгласи; но по крайнѣй мѣрѣ за мене не се прѣдставиха такива доказателства, че тѣзи, които получаватъ такива заплати, безъ да сж внесли единъ сантимъ, да се ползватъ отъ този законъ; тогазъ трѣбва ли на тѣзи, които излизатъ днесъ, да имъ смѣтаме 15—20 години назадъ? Подобрѣ да се отмахне този членъ, защото много несправедливо е едни да внасятъ пари и да получаватъ пенсия, а други, безъ да внасятъ, и тѣ да получаватъ. За това, моето мнѣние е да се исхвърли съвършено чл. 65-й по комиссията, а 63-й по проекта; защото нѣма *raison d'être* да се приеме такъвъ законъ. Не работи да ти плащатъ, работи да ти плащатъ. „Тестин сааламъ ретиренъ да биръ, кѣранъ да биръ“.

Костовичъ: Г-да прѣдставители! Азъ вървамъ, че всекому отъ васъ е извѣстно, че законитѣ можтъ да иматъ обратна сила само когато се отнася до углавни дѣла. Напримѣръ ако се издаде единъ законъ, въ който да се казва, че извѣстно прѣстѣпление се наказва съ 10 год. затворъ,

а въ по-първия законъ е било наказанието по-тѣжко и единъ осжденъ по първия законъ, наказва се по новия законъ. Защото законодательтъ по углавното право е искалъ да улѣгчи колкото е възможно участта на подсждимитѣ. Но да дойдемъ днесъ да създадемъ граждански законъ съ обратна сила, то ще бжде съвършено несправедливо. Ще бжде това, щото ний трѣбва да додемъ, въпрѣки всека логика, въпрѣки всеко право, въпрѣки всеко европейско законодателство, да признаемъ, че и гражданскитѣ закони можтъ да иматъ обратна сила, нѣщо непризнато никждѣ и въ най цивилизованитѣ страни.

Какво ни се казва, г-да прѣдставители, съ чл. 63 отъ настоящия законъ, или чл. 65, тѣй както е сега по проекта? Казва ни се, че настоящия законъ ще има обратна сила, или ще се приспособява и за прослужени години, прѣди издаването на закона Г. Вашево направи тукъ една малка редакционна поправка, да се каже за военнитѣ лица и за чиновникитѣ по военното вѣдомство. Но, г-да прѣдставители, и това не постига свѣята цѣль и не може да я постигне. Не може да я постигне първо за това, че, както казахъ и по прѣди, гражданскитѣ закони не можтъ да бждатъ съ обратна сила; второ за това, че съ създаването на тоя законъ, съ приемането на тоя членъ, ний вече гарантираме хората, които не сж давали никакви удържки за фонда, за образуването на тоя фондъ. Ний по прѣди, г-да прѣдставители, гласоподавахме за единъ членъ отъ настоящия законъ, който казва тѣй, че г. г. военнитѣ лица ако се отгѣлятъ отъ службата прѣди да напълни 10 год., получаватъ внесениѣ си удържки назадъ. Е, добрѣ, г-да прѣдставители! Вий виждате, че ако едно военно лице прѣди да изпълни $\frac{1}{3}$, или първата трета частъ отъ 10-тѣхъ годишна служба, си отгѣля и паритѣ, удържитѣ, — но въпросъ е сега слѣдъ 5 мѣсеца, ако дойде единъ господинъ и каже, че е служилъ 12 години и иска пенсията си, отъ фонда, който ще се умножава отъ удържитѣ на офицеритѣ, който отъ сега нататъкъ може би ще почене да се умножава, ний ще трѣбва да му дадемъ за прослуженитѣ години, безъ да е внесалъ нищо? Ето защо членътъ, който ни се прѣдлага сега, не може да бжде приетъ. Азъ поддържамъ напълно прѣдложението на г. Градинарова и като се ржководя отъ принципа, че никой граждански законъ не може да има обратна сила, ще моля почит. Нар. Събрание да се съгласи съ прѣдложението на г. Градинарова и да не приема, а да отхвърли окончателно членътъ отъ тоя законъ, защото иначе ще създадемъ прецедентъ да иматъ обратна сила и гражданскитѣ закони.

Т. Пѣвъ: Г-да прѣдставители! И г. Градинаровъ и г. Костовичъ говориха противъ членъ 65, за да се не прѣсмѣтали службата и прослуженото врѣме до издаването на настоящия законъ. Азъ мисля, че този 65 чл. самъ по себе е прѣдрѣшенъ още въ 4 чл. на настоящия законъ, който членъ прѣдвжжда, (чете — вижъ чл. 4 на закона). Тѣй се исчислява правото на пенсия. Казаха още, че понеже не внасяли били нищо за усилване на фонда, то нѣмали и право да зематъ нѣщо, тѣй като служили нѣколко

години до сега и слѣдъ като прослужили още 5—6 мѣсеца, щѣли да рѣчатъ: ний нѣма вече да служимъ, дайте ни пенсия. Каза се още, че законътъ не трѣбвало да има обратна сила. И г. Костовичъ и г. Градинаровъ бѣха миналата година и двамата тѣ гласуваха закона за пенсията на учителитѣ. Споредъ него законътъ старитѣ учители, които сж учителствували и по-прѣди и които не сж внесли никакви удържки, законътъ имъ дава право на пенсия и за миналото врѣме. За това азъ не можъ да се съглася съ тѣхното мнѣние и прѣдлагамъ да се приеме чл. 65 както е редактиранъ отъ комиссията и както го чете г. докладчикъ.

Вашевъ: Г-да прѣдставители! Самият законъ е за пенсията за изслужено врѣме. Па и членътъ, който ни наведе г. Пѣевъ, ни доказва, че този законъ самъ по себе си има обратна сила. Ний правимъ законътъ за прослужено врѣме, а ако отхвърлимъ този членъ, ще рѣче, и тѣзи, които сж прослужили по толкова години до сега, признаваме, че тѣ заслужили на отечеството, обаче идемъ съ закона да имъ откажемъ, че иматъ право на възнаграждение за тия имъ заслуги. Г-нъ Костовичъ каза и наведе примѣръ, че не може да има този законъ обратна сила, защото гражданскитѣ закони не можели да иматъ обратна сила. Обаче настоящият законъ е такъвъ, който самъ по себе има обратна сила, а не е отъ категорията на тия, за които говори той. Освѣнъ това той каза, че щѣло да бждѣ несправедливо, ако тѣзи военни лица, за които се прави законътъ, безъ да имъ сж правени удържки щѣли да се ползватъ съ пенсия. Азъ мисля, че този въпросъ си имаше мѣстото да се разисква съвършено на друго мѣсто, може би при чл. 3, тамъ да се кажѣше, че трѣбва да се внесатъ удържки за изслуженото врѣме. За това на мнѣние съмъ да се приеме членътъ съ моята поправка, съ която ще се разбира само службата, прокарана по военното вѣдомство, тя ще се счита при правото за получаване на пенсия. Най-послѣ не остава освѣнъ да добавя, че този въпросъ е разрѣшенъ още съ заглавието на закона, както и съ чл. 3 отъ него.

В. Икономовъ: Г-да прѣдставители! Азъ колкото и да прѣобрищамъ правилникътъ, нийдѣ не намѣрихъ да може да бжде опълномощенъ докладчикътъ да отгѣгли въобще мнѣнието на комиссията. Дѣ, въ кой законъ е помѣстено това. . . (Подигравателни ржкоплѣскания). Комиссията, като е взела прѣдъ видъ 63 чл., го е редактирала тѣй, г-нъ Комисаръ тоже се е съгласилъ тамъ. Само за това, че се подигна въпросъ за лѣкаритѣ и чиновницитѣ по военното вѣдомство, да не се смѣта онова прослужено врѣме, което сж прѣкарвали въ друго вѣдомство, г-нъ Комисаръ си отгѣгли прѣдложението и г-нъ докладчикъ готовъ да каже: и азъ съмъ съгласенъ! Ти си съгласенъ на това, но то е твое собствено мнѣние, а нѣкъ въ комиссията има още 12 д. комиссари! (Гласове: Вѣрно!) (Ржкоплѣскания). За това, г-да прѣдставители, азъ поне, като членъ отъ тая комиссия, не се съгласявамъ да бжде отгѣгленъ членътъ, както е редактиранъ отъ комиссията и да остане, както е въ законопроекта. Азъ имамъ особено мнѣние върху тоя членъ, но азъ ще го искажа като додемъ до втората алинея, гдѣто то се отнася, а по-първата

алинея нѣмамъ нищо противъ. Г-да Костовичъ и Градинаровъ казаха да се унищожи този членъ. Азъ казахъ и по-прѣди, че се съгласявамъ съ г-на Башева, че ний имахме прѣдъ видъ изслуженото врѣме на офицеритѣ, като имахме прѣдъ видъ главната цѣль, щото войската да не губи въ интереситѣ си. Щомъ е тѣй, можете да направите едно прѣдложение, споредъ което да внесатъ влоговетѣ и тѣзи офицери, които не сж внесли. Обаче законътъ въ тая си форма трѣбва да остане, да се не губи правото на пенсия за прослуженото врѣме, но това колкото се отнася до офицеритѣ; колкото за другитѣ чиновници не можъ да се съглася, защото, както обяснихъ и по-прѣди, ще стане една несъобразностъ. За това да се прѣредактира втората алинея така: „за лѣкаритѣ и чиновницитѣ, които се намиратъ на служба по военното вѣдомство до издаването на настоящият законъ, имъ се прѣсмѣта и врѣмето, отъ когато сж постъпили на служба по военното вѣдомство“. (Гласове: То е всѣ едно). Не е тѣй: както е сега редакцията друго се разбира.

З. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Мене не можѣха да ме убѣдятъ аргументитѣ, нито на г-на Башева, нито на г-на Икономова. Възраженията на г-на Башева бѣха тѣзи, че само по себе се разбирало, че този законъ ималъ обратна сила и за доказателство на това служило самото заглавие на закона. Доказателство ли е това, че този законъ има обратна сила? Споредъ мене — не. Не е именно за това, защото ний правимъ законъ такъвъ, щото едно военно лице, като прослужи извѣстно число години, има право да получи извѣстна пенсия, опрѣдѣлена отъ настоящият законъ. Слѣдователно, не може ли да се даде друга редакция на тоя законъ, освѣнъ да се каже: законъ за прослужени години. Че какъ може да се каже другоиче, за да не се разбира тѣй, че законътъ има обратна сила? Трѣбвало би да се каже: „законъ за пенсията на тия лица, които сж прослужили на служба отъ 1877 г. до сега“. Такова нѣщо не може да стане. Щомъ правимъ единъ законъ, че билъ единъ чиновникъ воененъ или граждански, трѣбва да получи пенсия, естествено ще получи пенсия за прослужени години. Ето защо казвамъ, че възраженията на г-на Башева, че отъ самото заглавие на закона се разбирало да има обратна сила законътъ, не е право. Щомъ е така, азъ намирамъ, че и чл. 63 отъ законопроекта или чл. 65 споредъ комиссията, е съвършено на мѣстото си. Другъ е въпросътъ защо се е пропусналъ въ закона чл. 4, въ който се говорѣло, че се счита и службата въ редоветѣ на войскитѣ (Ромънии, Сърбии, Русии и пр.) за освобождението на България, както и учителството въ турско врѣме. Ето това се е пропуснало тамъ, то може да се поправи при трето четение на закона. Но понеже сега е на редъ чл. 63, по него трѣбва да се говори: трѣбва ли да се даде на закона обратна сила или не? Доводитѣ на г-на Башева не можаха да ме убѣдятъ, че е необходимо нужно у насъ да се даде обратна сила на закона и съ 10—12 г. Азъ искажахъ своитѣ взглядове, какви сж по даванието обратна сила на закона; азъ казахъ, че, които искатъ да се ползватъ отъ закона, можатъ отъ дѣни на издаванетоъ му. Защото, новтарямъ да кажа, не сж виновни тѣзъ, които сж

имали нещастieto да се вредятъ въ войската по-късно, да внасятъ удържки и да се ползватъ отъ тѣхъ други, които нищо не сж ввели.

Колкото за г-на Икономова, който силно вѣстава и протестира срѣщо мнѣнието на г-на докладчика, като каза, че никой не го е ошѣлноощилъ да отгѣгли мнѣнието на комиссията, защото и самъ г-нъ Икономовъ билъ на особно мнѣние, позволете ми да кажа, че ако той е членъ въ комиссията, не е чель правилника, именно чл. 37, членъ мнѣнчакъ, който казва, че комиссиятъ рѣшаватъ по вишегласие, но несгласнитѣ членове сж болшинството можтъ да излагатъ писмено своето мнѣние и да искатъ, щото то да се прочете въ Събранието, слѣдъ доклада на комиссията. Питамъ г-на Икономова, а заедно съ него и г-на докладчика: има ли г-нъ Икономовъ особено писмено мнѣние при доклада? Ако нѣма, азъ иамирамъ, че г-нъ Икономовъ иска да введе въ заблюждение Нар. Събрание, че билъ на особно мнѣние. Какви сж тѣзи работи? Азъ гледамъ тукъ докладътъ на комиссията и не виждамъ нищо, за нѣкакво особно мнѣние, защото да е имало такова, то трѣбваше да се забѣлѣжи и съобщи. Тѣй щото казаното отъ г-на Икономова остава на негова смѣтка. За туй азъ пакъ моля Нар. Събрание, щото чл. 63 да се отхвърли съвършено и то ще настоявамъ на туй до тогава, до когато не чуя голѣмата необходимостъ отъ него, голѣмий страхъ за държавата или за кой знае какви работи, че ако се отхвърлялъ този членъ, то щѣло да стане не зная що, та нещрѣменно да дадемъ пенсия и за прѣминалото, безъ да сж внесали и пари въ фонда. Азъ ще бждѣ противъ до тогава, до като излѣзе нѣкое лице авторитетно и ма убѣди, че е необходимо нужно за сществуванieto на България и за добрата организация на армията, тогава ще се съглася да се приеме членътъ и нѣма да ми бжде жалъ да се даде повече 15, 20, 50 и 100 л.

М-ръ Ст. Стамболовъ: Азъ ми се струва, г-да прѣдставители, че г-да Пѣевъ и Башевъ дипъ добрѣ разясниха на Събранието значението на закона. Има закони, които се правятъ за бжджцето. Напр. казваме, че до сега ако се е зимало 10%, за напрѣдъ да се зема 5 или 20%. То се разбира, че то е за бжджцето. Но има закони, които пкъвъ иматъ за цѣль да осигорятъ нѣщо отъ миналото. Такъвъ е законътъ за инвалиднитѣ пенсии по администрацията; второто, законътъ за пенсиятъ на учителитѣ, за инвалиднитѣ по военното вѣдомство, така сжщо и за опълченцитѣ. Тѣзи закони се правятъ послѣ извѣстни събития, извършени отъ хора, които послѣ тѣзи събития иматъ нужда отъ помощта на държавата. Учителитѣ се мжчили, трошили гърдитѣ си, останали неспособни по старостъ, направихме законъ за тѣхното обезпечение и то слѣдъ 30 год. служба, и като внасятъ по 10 или 5%, нѣщо, което другояче не би направили. За опълченцитѣ е сжщо; за убититѣ по прѣслѣдванieto на разбойници, тѣй сжщо и съ пострадавшитѣ въ Сърбско-Българската война. Войната бѣше въ 1885 год., а законътъ за инвалиднитѣ пенсии се вотира въ 1886 г. Щомъ е тѣй, съмнѣние нѣма, че този законъ самъ по себе еж има обратна сила и отъ него най-вече които се ползу-

ватъ сж тѣзи, които иматъ изслужени години. Прѣдставете си, че отъ освобождението на насамъ да имаме 30 години. Има хора, които сж служили 30 год., но нѣма законъ, който да ги осигурява; а при издаванieto на закона се казва, че се дава пенсия за послѣдующитѣ изслужени години, значи старитѣ служивни не се прѣдвиздатъ тамъ, — това е безсмисленно. Сщществуватъ длѣжности, има държавни чиновници, имаме и учители и по едѣа или друга причина трѣбва да се обезпечатъ. Имаме чиновници по моето вѣдомство, и по сждебното и сж умрѣли на службата по 7—8 год. Оставили дѣца, гледангъ ходятъ по просия. Единъ чиновникъ отъ Видинъ умрѣлъ, жена му е дошла тука и днес е слугиня, макаръ може би да е била отъ добра фамилия, но мъжътъ ѝ не можалъ нищо да спести, билъ честенъ човѣкъ, каквото получавалъ похарчилъ, останалъ безъ нищо. Съмнѣние нѣма, че било наслѣдницитѣ, било самитѣ чиновници, иматъ право да искатъ отъ държавата помощъ и не може да имъ се откаже. Да се казва, че не може да се плаща миналото поне до дѣто не се зематъ удържки и за него, — хубаво: Има майори, има единъ подполковникъ, който е прослужилъ 20 гѣд., ако му искате удържки за всичкото минало врѣме, ще се събератъ 25.000 л., която сума не може да внесе, пакъ ако има въ джеба си толкова списено, той нѣма да иска и пенсия. Такива разсждения, по меншей мѣрѣ нѣматъ основателностъ. Като правимъ законъ за пенсиятъ, съмнѣние нѣма, че не можемъ да отнемемъ правото на тия, които сж заслужили. За това мисля, че първо и първо този членъ стои за тия, които сж изслужили врѣмѣто си; второ, той трѣба да стои за това, че въ силата негова ще се ползватъ отъ закона инвалидитѣ. Днесъ когато разискуваме законътъ, може би нѣкое военно лице, нѣкой солдатинъ или офицеринъ при изпълнение на длѣжността си, бжде убитъ и ако не може да се ползува отъ тоя законъ, то какъвъ ще бжде тозъ законъ? Да внесемъ законъ, споредъ който отъ днесъ нататкъкъ, който се намѣри на служба, ще му се четжтъ годинитъ, или който е служилъ 20 год., да служи още 30 и ще му платимъ пенсия, законътъ не може да постигне никаква цѣль. За това моля Нар. Събрание, като вотира законътъ, да знае, че самъ по себе той е за пенсии на изслужени години и не се задѣлжава никой да внесе прѣдварително влоговетѣ за прѣминалитѣ години, а за доказателство, какво е било намѣрението на Събранието, като вотира този законъ, трѣбва да остане този членъ. Даже безъ него по смисъла на тоя законъ, се разбира това, че който е служилъ извѣстното число години има право на пенсия. (Гласове: Прието).

Прѣдсѣдъ: Има още много записани да говорятъ. (Гласове: Да се гласува). Който не приематъ за исчерпанъ въпросътъ, да вдигнатъ ржка. (Никой не вдига). Прѣкрятятъ се дебатитѣ. Ще се гласува чл. 65, както се прочете отъ г-нъ Башевъ, съ съгласието на г-на Княж. Комиссаръ. Който го не приематъ, да вдигнатъ ржка. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Кударовъ: Чл. 66. По проекта 64. (Четѣ): „Отгѣнява се закона за инвалидитѣ отъ 1886 год.“ Комиссията го приема безъ измѣнение.

Прѣдсѣд.: Ще се вотира. Които не приемат прочетения членъ да вдигнатъ рѣка. (Никой не вдига). Приема се. (Гласове: Часътъ е 6). Кога да стане третото четение на закона за пенсиитѣ? (Гласове: Въ слѣдующето засѣданіе).

За идущия дневенъ редъ ще имаме: Докладъ на бюджетарната комиссія; прѣдложението на г-на Д-ръ Золотовичъ по измѣненіето санитарния законъ; прѣдложение за даване прѣдставителни на г-да прѣдставителитѣ. (Гласове: И измѣненіето по закона за горитѣ).

Прѣдсѣдатель: П. Славновъ.

Секретари: {
Ив. Халачовъ.
Зах. Градинаровъ.
Я. Д. Матакиевъ.
Д-ръ Стояновичъ.
Д-ръ Сарживановъ.
Георги Пеневъ.
М. Милевъ.
Хр. Лѣкарски.

Б. Поповъ: На основание чл. 40 отъ Вжтрѣшния Правилникъ, моля да се приеме едно мое запитване къмъ М-ра на Правосъдието и се турне на дневенъ редъ.

Йовъ Титоровъ: Да се турне на дневенъ редъ и докладътъ отъ комиссіята по М-рстото на Правосъдието.

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданіето се закрива.

(Закрито въ 6 1/2 часа слѣдъ пладнѣ).

Подпрѣдсѣдатели: {
Д. Петковъ.
Ив. Антоновъ.

Секретари: {
Я. Руселиевъ.
Хр. Благоевъ.
Якимъ Попповъ.
Ив. Бешевлиевъ.
Кифаловъ.
И. Титоровъ.
Ст. Х. Калчевъ.
К. Костовичъ.

Ревизоръ на Стенографическото Бюро при Нар. Събрание: Д. Йосевъ.